

Regeringens proposition

1980/81: 35

om internordiska konkurser;

beslutad den 23 oktober 1980.

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll ovannämnda dag.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

HÅKAN WINBERG

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner en överenskommelse mellan de nordiska länderna om ändringar i 1933 års nordiska konkurskonvention. Överenskommelsen innebär bl. a. att konkurskonventionen anpassas till 1967 års internationella sjöpanträttskonvention.

Ändringarna i konkurskonventionen föranleder ändringar i den gällande lagstiftningen om internordisk konkurs.

Den nya lagstiftningen föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

1 Förslag till

Lag om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Om någon som försätts i konkurs här i riket har egendom även i Danmark, Finland, Island eller Norge, skall konkursen omfatta denna egendom.

I fråga om sådan egendom skall, om inte annat följer av denna lag, svensk lag tillämpas i följande hänseenden: den verkan konkursen medför beträffande gäldenärens rätt att råda över sin egendom, vad som ingår i konkursboet och återvinning till konkursboet, gäldenärens rättigheter och skyldigheter under konkurs, konkursboets förvaltning, borgenärens betalnings- och förmånsrätt, utdelning, ackord samt avslutande av konkurs. I konkursboet skall dock inte ingå egendom som enligt lagen i det land där den finns över huvud inte får tas i anspråk av ägarens borgenärer.

2 § Inträffar här i riket en konkurs som omfattar egendom i ett annat nordiskt land, skall konkursdomaren utan dröjsmål låta kungöra konkursbeslutet i den för offentliga meddelanden avsedda tidningen i det andra landet.

Om ett beslut om offentlig ackordsförhandling utan konkurs meddelas här i riket och gäldenären har egendom i ett annat nordiskt land, skall beslutet kungöras i det andra landet i enlighet med vad som sägs i första stycket.

3 § Uppkommer i en svensk konkurs fråga om återvinning till konkursboet av ett skepp, ett skeppsbygge eller ett luftfartyg som är registrerat i ett annat nordiskt land eller av en andel i sådan egendom, tillämpas lagen i det land där egendomen är registrerad. Detsamma gäller i frågan huruvida inskrivning i offentligt register har betydelse för giltigheten gentemot konkursboet av gäldenärens förfogande över egendom av angivet slag.

4 § Om lös egendom som inte omfattas av 3 § är satt till underpant för skuld i enlighet med lagen i ett annat nordiskt land och egendomen vid tiden för konkursbeslutet är kvar i detta land, tillämpas det landets bestämmelser om verkan mot konkursbo av att inskrivning (*tinglysning*) av pantsättningen har skett eller försummats.

5 § Vilken verkan en konkurs skall ha på den rätt som har vunnits genom utmätning (*utlegg*) i ett annat nordiskt land och på ett där påbörjat utmättningsförfarande bedöms enligt det landets lag.

6 § Om egendom som vid tiden för konkursbeslutet fanns i ett annat nordiskt land är pantsatt eller om den enligt det landets lag får kvarhållas till säkerhet för fordran, skall det landets lag tillämpas i fråga om rätten att ta ut fordringen ur egendomen.

7 § Försäljning av konkursboets egendom i ett annat nordiskt land skall ske enligt det landets lag.

8 § Fråga huruvida särskild förmånsrätt äger rum i egendom som vid

tiden för konkursbeslutet fanns i ett annat nordiskt land samt fråga om företrädet mellan flera särskilda förmånsrätter i sådan egendom avgörs enligt det landets lag. Särskild förmånsrätt har företräde framför allmän förmånsrätt när det gäller angiven egendom.

Beträffande förmånsrätt i fartyg och fartyg under byggnad gäller utan hinder av första stycket 259, 260 och 280 §§ sjölagen (1891: 35 s. 1). Det samma gäller beträffande annan verkan i förhållande till tredje man.

Fråga huruvida förmånsrätt äger rum för skatt eller avgift som pålagts i ett annat nordiskt land bedöms enligt det landets lag. Allmän förmånsrätt som sålunda skall gälla omfattar inte annan egendom än den som vid tiden för konkursbeslutet fanns i det andra landet. Ur denna egendom får inte med den allmänna förmånsrätten tas ut mer än vad som återstår sedan från värdet av egendomen har frånräknats en andel av summan av fordringarna mot konkursboet och konkursfordringar med annan allmän förmånsrätt än den som följer med skatt eller avgift. Den andel som skall frånräknas bestäms så, att den motsvarar förhållandet mellan egendomen i det andra landet och all den egendom som ingår i konkursboet. Skall finsk lag tillämpas enligt första meningen i detta stycke, gäller, utan hinder av första stycket andra meningen, vad som i finsk lag föreskrivs om företrädet mellan allmän förmånsrätt för skatt och särskild förmånsrätt för annan fordran.

9 § Vid tillämpningen av denna lag anses en konkursgäldenärs fordran finnas där fordringshandlingen är, om fordringen grundas på ett löpande skuldebrev eller ett annat fordringsbevis som måste företes vid krav på betalning. Andra fordringar anses som befintliga här i riket.

I ett nordiskt land registrerat skepp, skeppsbygge eller luftfartyg anses befintligt i det land där det är registrerat, dock inte vid tillämpning av 7 §.

10 § Bestämmelserna i denna lag om skepp och skeppsbygge eller fartyg och fartyg under byggnad gäller även egendom som utan att vara fartyg eller fartyg under byggnad har registrerats i skeppsregister eller i skeppsbyggnadsregister i något av de nordiska länderna. Bestämmelserna i denna lag om luftfartyg gäller även reservdelar som har intecknats gemensamt med luftfartyget.

11 § Denna lag tillämpas inte på frågan om ett konkursbos rätt eller plikt att tillträda ett av gäldenären slutet avtal som inte var fullgjort från båda sidor vid tiden för konkursbeslutet.

12 § I fråga om återvinning vid en offentlig ackordsförhandling här i riket som omfattar egendom i ett annat nordiskt land tillämpas svensk lag. Beträffande sådan egendom som avses i 3 § tillämpas dock den paragrafen.

13 § Har i ett beslut om konkurs eller om inledande av offentlig ackordsförhandling utan konkurs angetts att rätten eller konkursdomaren grundat sin behörighet på annan omständighet än att gäldenären har eller vid sin död hade sitt hemvist här i riket, tillämpas inte denna lag.

Bolag, förening eller stiftelse skall anses ha hemvist här i riket, om styrelsen har sitt säte där.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Lagen får sättas i kraft i förhållande till två eller tre av de länder som anges i lagen.

Genom lagen upphävs lagen (1934: 67) med bestämmelser om konkurs, som omfattar egendom i Danmark, Finland, Island eller Norge. Sätts lagen i kraft i förhållande till endast två eller tre av de länder som anges i lagen, gäller dock den gamla lagen fortfarande i förhållande till de övriga länderna.

Den gamla lagen gäller fortfarande i fråga om konkurser och förhandlingar om offentligt ackord utan konkurs som har beslutats före den nya lagens ikraftträdande.

2 Förslag till

Lag om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Om någon försätts i konkurs i Danmark, Finland, Island eller Norge, skall konkursen omfatta även gäldenärens egendom här i riket. Utan hinder av beslut om konkurs i annat nordiskt land fortgår dock konkurs som dessförinnan beslutats här i riket.

I fråga om sådan egendom skall, om inte annat följer av denna lag, lagen i det andra landet (konkurslandet) tillämpas i följande hänseenden: den verkan konkursen medför beträffande gäldenärens rätt att råda över sin egendom, vad som ingår i konkursboet och återvinning till konkursboet, gäldenärens rättigheter och skyldigheter under konkurs, konkursboets förvaltning, borgenärens betalnings- och förmånsrätt, utdelning, ackord samt avslutande av konkurs. I konkursboet skall dock inte ingå egendom här i riket som enligt svensk lag över huvud inte får tas i anspråk av ägarens borgenärer.

Med konkurs jämställs i denna lag sådan offentlig likvidation av bank som enligt lagen i det nordiska land där banken har sitt säte utesluter konkursförfarande.

2 § Begär konkursdomstol eller konkursförvaltning i konkurslandet hos konkursdomare här i riket, inom vars tjänstgöringsområde gäldenären äger tillgångar, att den här befintliga egendomen skall upptecknas, skall konkursdomaren förordna en lämplig person att upprätta bouppteckning över gäldenärens tillgångar och de skulder som särskilt belastar sådana tillgångar.

På begäran av konkursdomstol eller konkursförvaltning i konkurslandet skall konkursdomaren även förordna en lämplig person att ta hand om gäldenärens egendom här i riket till dess den kan övertas av konkursförvaltningen. Det åligger den som har förordnats att även försälja egendom som inte lämpligen kan bevaras.

Konkursdomstol eller konkursförvaltning i konkurslandet kan här i riket påkalla sådan handräckning som avses i 54 § konkurslagen (1921: 225).

3 § Har begäran gjorts hos en konkursdomare om åtgärd enligt 2 §, får konkursdomaren av den som begärt åtgärden kräva förskott för kostnaden med skäligt belopp. Är en handling avfattad på finska eller isländska, skall den vara åtföljd av styrkt översättning till danska, norska eller svenska.

4 § Uppkommer fråga om återvinning till konkursboet av fast egendom här i riket eller huruvida inskrivning i domstolsprotokoll eller fastighetsbok är av betydelse för giltigheten gentemot boet av gäldenärens förfogande över sådan egendom, avgörs frågan enligt svensk lag.

Uppkommer motsvarande fråga beträffande skepp, skeppsbygge eller luftfartyg, som är registrerat här i riket eller i ett annat nordiskt land, eller beträffande andel i sådan egendom, tillämpas lagen i det land där egendomen är registrerad.

5 § Har lös egendom som tillhör gäldenären och som inte omfattas av 4 § blivit såld men förblivit i gäldenärens vård och är egendomen vid tiden för konkursbeslutet kvar här i riket, skall svensk lag tillämpas när det gäller att bedöma om avtalets verkan mot borgenärer är beroende av att det i föreskriven ordning har kungjorts eller införts i offentligt register.

6 § Vilken verkan en konkurs skall ha på den rätt som vunnits genom utmätning här i riket och på ett här påbörjat utmätningsförfarande bedöms enligt svensk lag.

7 § Om egendom som vid tiden för konkursbeslutet fanns här i riket är pantsatt eller om den enligt svensk lag får kvarhållas till säkerhet för fordran, skall svensk lag tillämpas i fråga om rätten att ta ut fordringen ur egendomen.

8 § Försäljning av konkursboets egendom här i riket skall ske enligt svensk lag.

9 § Om det här i riket uppstår fråga huruvida särskild förmånsrätt äger rum i egendom som fanns här vid tiden för konkursbeslutet eller fråga om företrädet mellan flera särskilda förmånsrätter i sådan egendom, avgörs frågan enligt svensk lag. När det gäller angiven egendom har särskild förmånsrätt företräde framför allmän förmånsrätt som skall beaktas enligt 1 §.

Beträffande förmånsrätt i fartyg och fartyg under byggnad gäller utan hinder av första stycket lagvalsreglerna i konkurslandets sjölag vid konkurs i Danmark, Finland eller Norge. Detsamma gäller beträffande annan verkan i förhållande till tredje man.

10 § Vid tillämpningen av denna lag anses en konkursgäldenärs fordran finnas där fordringshandlingen är, om fordringen grundas på ett löpande skuldebrev eller ett annat fordringsbevis som måste företes vid krav på betalning. Andra fordringar anses som befintliga i konkurslandet.

I ett nordiskt land registrerat skepp, skeppsbygge eller luftfartyg anses befintligt i det land där det är registrerat, dock inte vid tillämpning av 8 §.

11 § Bestämmelserna i denna lag om skepp och skeppsbygge eller fartyg och fartyg under byggnad gäller även egendom som utan att vara fartyg eller fartyg under byggnad har registrerats i skeppsregister eller skeppsbyggnadsregister i något av de nordiska länderna. Bestämmelserna i denna lag om luftfartyg gäller även reservdelar som har in-tecknats gemensamt med luftfartyget.

12 § Denna lag tillämpas inte på frågan om ett konkursbos rätt eller plikt att tillträda ett av gäldenären slutet avtal som inte var fullgjort från båda sidor vid tiden för konkursbeslutet.

13 § Ett ackord som har blivit fastställt i en konkurs eller efter en offentlig ackordsförhandling utan konkurs i något av de andra nordiska länderna gäller här i riket. I fråga om återvinning vid en offentlig ackordsförhandling tillämpas lagen i det land där förhandlingen äger rum. Beträffande sådan egendom som avses i 4 § tillämpas dock den paragrafen.

14 § Är en offentlig ackordsförhandling utan konkurs inledd i ett annat nordiskt land, får inte, så länge förhandlingen pågår, beslut om konkurs eller om inledande av offentlig ackordsförhandling meddelas här i riket. I fråga om utmätning och utmätt egendoms försäljning tillämpas svensk lag vad gäller egendom som finns här.

15 § Har i ett annat nordiskt land meddelats beslut om konkurs eller om inledande av offentlig ackordsförhandling utan konkurs och har i beslutet angivits att gäldenären inte har eller vid sin död inte hade sitt hemvist i det landet, tillämpas inte denna lag.

Bolag, förening eller stiftelse skall anses ha hemvist i det land där bolaget, föreningen eller stiftelsen har sitt säte.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Lagen får sättas i kraft i förhållande till två eller tre av de länder som anges i lagen.

Genom lagen upphävs lagen (1934: 68) om verkan av konkurs som inträffat i Danmark, Finland, Island eller Norge. Sätts lagen i kraft i förhållande till endast två eller tre av de länder som anges i lagen, gäller dock den gamla lagen fortfarande i förhållande till de övriga länderna.

Den gamla lagen gäller fortfarande i fråga om konkurser och förhandlingar om offentligt ackord utan konkurs som har beslutats före den nya lagens ikraftträdande.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1977: 595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (1977: 595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Lagen tillämpas icke beträffande
1. dom eller förlikning i mål angående boskillnad, legal separation, äktenskapsskillnad, återgång av äktenskap, antagande av adoptivbarn eller adoptivförhållandes hävande,

Lagen tillämpas icke beträffande
1. dom eller förlikning i mål angående boskillnad, legal separation, äktenskapsskillnad, återgång av äktenskap, antagande av adoptivbarn eller adoptivförhållandes hävande,

Nuvarande lydelse

omyndighetsförklaring eller dess hävande eller i mål angående bodelning eller skadestånd med anledning av legal separation, äktenskapsskillnad eller återgång av äktenskap, om ej fråga är om verkställighet av dom som skall gälla här i riket enligt 22 § förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap.

2. dom eller förlikning rörande vårdnad om eller rätt till umgänge med barn eller överlämnande av barn i annat fall, om ej fråga är om verkställighet enligt 6 §.

3. dom eller förlikning rörande familjerättslig underhållsskyldighet.

4. dom eller förlikning rörande faderskapet till barn.

5. dom eller förlikning angående rätt på grund av arv eller testamente, efterlevande makes rätt, bouppteckning eller skifte med anledning av dödsfall eller ansvarighet för den dödes gäld, om ej den avlidne var medborgare i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige och hade hemvist i någon av dessa stater.

6. dom eller förlikning angående gäldenärs försättande i konkurs, inledande av förhandling om offentligt ackord utan konkurs, andra på konkursdomares eller konkursdomstols prövning beroende frågor eller rättshandlings eller annan åtgärds ogiltighet på grund av konkurs, om ej domen eller förlikningen rör rättshandlings ogiltighet eller återgång på grund av konkurs, som har inträffat i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige, och gäldenären hade hemvist i någon av dessa stater.

7. dom eller förlikning i mål som skall upptagas omedelbart av särskild domstol för handläggning av tvister rörande kollektivavtal.

Föreslagen lydelse

omyndighetsförklaring eller dess hävande eller i mål angående bodelning eller skadestånd med anledning av legal separation, äktenskapsskillnad eller återgång av äktenskap, om ej fråga är om verkställighet av dom som skall gälla här i riket enligt 22 § förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap.

2. dom eller förlikning rörande vårdnad om eller rätt till umgänge med barn eller överlämnande av barn i annat fall, om ej fråga är om verkställighet enligt 6 §.

3. dom eller förlikning rörande familjerättslig underhållsskyldighet.

4. dom eller förlikning rörande faderskapet till barn.

5. dom eller förlikning angående rätt på grund av arv eller testamente, efterlevande makes rätt, bouppteckning eller skifte med anledning av dödsfall eller ansvarighet för den dödes gäld, om ej den avlidne var medborgare i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige och hade hemvist i någon av dessa stater.

6. dom eller förlikning angående
a) gäldenärs försättande i konkurs,
b) inledande av förhandling om offentligt ackord utan konkurs,
c) andra på konkursdomares eller konkursdomstols prövning beroende frågor eller
d) rättshandlings eller annan åtgärds ogiltighet eller återgång på grund av konkurs eller förhandling om offentligt ackord utan konkurs i något av de nordiska länderna, om av konkursbeslutet eller beslutet om offentlig ackordsförhandling framgår att gäldenären inte hade hemvist i något av de nordiska länderna.

7. dom eller förlikning i mål som skall upptagas omedelbart av särskild domstol för handläggning av tvister rörande kollektivavtal.

Lagen tillämpas ej heller i övrigt, i den mån detta följer av särskilda bestämmelser om erkännande och verkställighet av avgöranden eller förlikningar på särskilda rättsområden.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Lagen får sättas i kraft i förhållande till två eller tre av de övriga nordiska länderna.

Sätts lagen i kraft i förhållande till endast två eller tre av de övriga nordiska länderna, gäller dock äldre bestämmelser fortfarande i förhållande till de övriga länderna.

4 Förslag till

Lag om upphävande av lagen (1934: 69) om erkännande och verkställighet av vissa, i anledning av konkurs meddelade utländska domar

Härigenom föreskrivs följande.

Lagen (1934: 69) om erkännande och verkställighet av vissa, i anledning av konkurs meddelade utländska domar skall upphöra att gälla den dag regeringen bestämmer.

Denna lag får sättas i kraft i förhållande till två eller tre av de övriga nordiska länderna. Sätts lagen i kraft i förhållande till endast två eller tre av dem, gäller den gamla lagen fortfarande i förhållande till de övriga länderna.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1980-09-11

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Bohman, Wikström, Friggebo, Mogård, Dahlgren, Åsling, Söder, Krönmark, Burenstam Linder, Johansson, Wirtén, Holm, Andersson, Boo, Winberg, Adelsohn, Danell, Petri, Eliasson

Föredragande: statsrådet Winberg

Lagrådsremiss med förslag till ändringar i lagstiftningen om internordisk konkurs

1 Inledning

Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge ingick den 7 november 1933 en konvention om konkurs (den nordiska konkurskonventionen). Syftet med konventionen är att en konkurs som inträffar i ett nordiskt land skall ha giltighet också i de andra länderna. Konventionen har införlivats med svensk rätt genom tre skilda lagar, nämligen lagen (1934:67) med bestämmelser om konkurs, som omfattar egendom i Danmark, Finland, Island eller Norge, lagen (1934:68) om verkan av konkurs, som inträffat i Danmark, Finland, Island eller Norge samt lagen (1934:69) om erkännande och verkställighet av vissa, i anledning av konkurs meddelade utländska domar.

Under de år som har förflutit sedan konventionen tillkom har viss intern lagstiftning i de nordiska länderna skapat ett behov av revidering av konventionen i somliga delar. För Sveriges del är det närmast de nya reglerna om registrering av skepp och om sjöpanträtt m.m. i sjölagen (1891: 35 s. 1) (se prop. 1973: 42, LU 22, rskr 272 och SFS 1973: 1064) samt 1970 års ackordslag (1970: 847) (se prop. 1970: 136, 1LU 65, rskr 449) som ger anledning till en sådan översyn. Redan under förarbetena till denna lagstiftning har lagts fram förslag till ändringar i konventionen eller redovisats behov av sådana ändringar. Sålunda har sjölagskommittén i betänkandet (SOU 1970: 74) "Registrering av fartyg, Sjöpanträtt och fartygshypotek. Partrederi" lagt fram vissa ändringsförslag. I betänkandena (SOU 1968:41) Utsökningsrätt VII och (SOU 1969:5) Utsökningsrätt IX har vidare lagberedningen angett behövliga ändringar i konventionen i anslutning till förslag om ny ackordslagstiftning resp. ny förmånsrättslagstift-

ning. Under den remissbehandling som förevarit i de nämnda lagstiftnings-ärendena har de förslag m. m. angående den internordiska konkurslagstiftningen som lagts fram lämnats utan erinran.

Med anledning av de frågor om revidering som sålunda uppkommit har förhandlingar ägt rum mellan företrädare för de nordiska justitieministerna om ändringar i konventionen. Efter slutförda förhandlingar har under sommaren 1980 träffats en överenskommelse om ändringar i flera artiklar i konventionen. Regeringen har tidigare denna dag beslutat att överenskommelsen skall undertecknas med förbehåll om ratifikation.

Under förhandlingarna har i ett tidigare skede träffats en separat överenskommelse om ändring i artikel 10 av konventionen. Ändringen gjordes i anslutning till den år 1977 ingångna konventionen mellan de nordiska staterna om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttsens område. Ändringen i konkurskonventionen har föranlett ändring i den tidigare nämnda lagen om erkännande och verkställighet av vissa, i anledning av konkurs meddelade utländska domar (prop. 1976/77: 128, LU 30, rskr 348 och SFS 1977: 596).

2 Gällande ordning

Grundtanken i den nordiska konkurskonventionen är att en konkurs som inträffar i ett nordiskt land skall omfatta all den egendom som gäldenären har i de nordiska länderna (art. 1). Konventionen blir dock inte tillämplig om den som meddelar konkursbeslutet har grundat sin behörighet på annan omständighet än att gäldenären har hemvist i landet (art. 13). Konventionen omfattar alltså enbart s. k. domicilkonkurser. Om konventionen är tillämplig, är en särkonkurs i ett annat nordiskt land utesluten. Principiellt blir all egendom att behandla enligt lagen i det land där konkursen inträffar (art. 1).

Om det blir aktuellt att tillämpa konventionen därför att gäldenären har egendom i något annat nordiskt land, skall konkursen kungöras i det landet. Konkursen skall också på vederbörligt sätt antecknas i fastighetsböcker och offentliga register och borgenärer i det andra landet skall få meddelanden om konkursen (art. 2).

Vissa undantag görs i art. 1 och 4–7 från principen att all egendom skall behandlas enligt lagen i det land där konkursen inträffar. Sålunda är det t. ex. lagen i det land där egendomen finns som blir tillämplig i fråga om vilka särskilda slag av tillgångar som är skyddade mot borgenärerna (art. 1 tredje stycket). Detsamma gäller rätten att under konkursen ta ut fordran ur egendom som är pantsatt eller föremål för retentionsrätt (art. 5 första stycket) och förfarandet vid försäljning av egendom (art. 6). Hur konkursen verkar i fråga om beståndet av rätt som vinnas genom utmätning och hur konkursen skall inverka på fortgången av utmätningsförfarande bedöms

enligt lagen i det land där utmätningen har ägt rum (art. 4 tredje stycket och art. 5 andra stycket).

Enligt första stycket i art. 4 skall i vissa sakrättsliga frågor rörande fast egendom, registrerat fartyg eller luftfartyg eller lott i sådant fartyg tillämpas lagen i det land där fastigheten är belägen resp. lagen i fartygets hemland.

De frågor det här gäller är huruvida inskrivning i fastighetsbok eller domstolsprotokoll utgör förutsättning för att gäldenärens före konkursen träffade förfogande över egendomen skall gälla mot konkursboet eller är av betydelse för förhindrande av gäldenärens förfogande under konkursen. Också återvinningskrav i fråga om egendom av det berörda slaget avgörs enligt lagen i det land där fastigheten är belägen resp. lagen i fartygets hemland.

Andra stycket i art. 4 anger att lagen i det land där viss lös egendom finns skall tillämpas i vissa sakrättsliga frågor när den lagen för sakrättslig verkan av överlåtelse eller för stiftande av underpant i egendomen förutsätter införande i domstolsprotokoll, annat inskrivningsförfarande eller kungörande.

Från konventionens huvudprincip att lagen i det land där konkursen inträffar reglerar frågor om förmånsrätt görs i art. 7 några undantag. Beträffande särskild förmånsrätt skall sålunda tillämpas lagen i det land där egendomen finns. Den särskilda förmånsrätten skall dock alltid, utom i ett undantagsfall som strax skall beröras, gå före allmän sådan.

Förmånsrätt för skatt eller allmän avgift som har pålagts i ett annat fördragsslutande land än det där konkursen inträffar kan medges endast enligt lagen i det landet. Förmånsrätten kan också endast omfatta egendomen i samma land. Förmånsrätt för hyra av fastighet belägen i annat fördragsslutande land än det där konkursen inträffar kan medges endast enligt lagen i det landet och kan endast omfatta egendomen i samma land. Om sådan förmånsrätt för skatt, allmän avgift eller hyra som nu har berörts är allmän, gäller den före annan allmän förmånsrätt. Lagen i det land där skatten har pålagts kan emellertid bestämma att skatten skall ha företräde också framför fordran med särskild förmånsrätt.

I art. 7 anges vidare att konventionen utöver vad nu har sagts inte berör frågan om rätt att i konkurs göra gällande fordran för allmän avgift som pålagts i annat fördragsslutande land än det där konkursen inträffar.

Eftersom det för konventionsregleringen i flera fall är av betydelse var egendom befinner sig och denna fråga ibland kan vara svår att ta ställning till, har i art. 8 uppställts vissa presumtioner. I artikelns första stycke anges var en konkursgäldenärs fordran skall anses befinnlig. I andra stycket sägs att registrerat fartyg eller luftfartyg, utom i fall som avses i art. 6 (förfarandet vid försäljning), skall anses befinna sig i det land där det har hemort (flagglagsfiktion).

Frågor om erkännande och verkställighet av dom behandlas i art. 10.

som enligt vad som har angetts inledningsvis har ändrats år 1977 till följd av den nya konventionen angående erkännande och verkställighet av nordiska domar. I fråga om erkännande och verkställighet av dom eller förlikning rörande rättshandlings ogiltighet eller återgång på grund av konkurs, som är anhängig i fördragsslutande land, gäller enligt den nya lydelsen av artikeln lagen i det land där erkännande eller verkställighet begärs.

I art. 11 finns en regel om konventionens tillämplighet på dödsbokkurs.

Enligt art. 15 har konventionen tillämpning också på offentliga ackordsförhandlingar utan konkurs. Har en offentlig ackordsförhandling inletts i ett konventionsland, får sådan förhandling och konkurs inte äga rum i annat konventionsland. En förutsättning för konventionens tillämplighet är att gäldenären har hemvist i det land där förhandlingen beslutas (art. 15 tredje stycket jämfört med art. 13). Om förhandlingen leder till fastställande av ackord, gäller ackordet också i de andra länderna.

3 Reformbehov m. m.

3.1 1967 års internationella sjöpanträtts- och skeppsbyggnadskonventioner

Sjöpanträtt i fartyg skall enligt 1967 års internationella *sjöpanträttskonvention* (art. 4) gälla till säkerhet för vissa fordringstyper som kan uppkomma i samband med fartygsdrift. De konventionsbetingade sjöpanträtterna skall ha bästa förmånsrätt, i princip närmast åtföljda av fartygshypotek (art. 5). Konventionen medger att nationella sjöpanträtter erkänns utöver de konventionsbetingade. Nationella sjöpanträtter måste då stå tillbaka både för de konventionsbetingade och för hypoteken (art. 6). Undantag medges endast för sådan säkerhetsrätt som – under beteckningen panträtt eller retentionsrätt – kan tillkomma byggnads- eller reparationsvarv på grund av tillverkning eller reparation av fartyg. Sådan säkerhetsrätt skall visserligen i förmånsrättshänseende sättas efter de i konventionen föreskrivna sjöpanträtterna men får sättas före de inskrivna hypoteken (art. 6:2). Konventionen skall tillämpas vare sig fartyget är registrerat i ett konventionsland eller inte (art. 12:1). Det innebär m. a. o. att konventionen gör anspråk på generell tillämpning.

Fartyg som avses att byggas eller som är under byggnad får enligt 1967 års internationella *skeppsbyggnadskonvention* (art. 1) registreras i byggnadslandet. Äganderätt och hypotek som därefter inskrivits i ett register i enlighet med byggnadslandets lag skall erkännas i övriga konventionsländer med förmånsrätt enligt nämnda lag (art. 9). Förmånsordningen mellan å ena sidan inskrivna hypotek i skeppsbygge och å andra sidan annan panträtt och retentionsrätt skall alltid bestämmas enligt de regler som är tillämpliga på fartyg, registrerade i färdigbyggt skick (art. 7).

De båda konventionerna har tillträtts av Sverige. Konventionsreglerna

har införlivats med svensk rätt genom ändringar bl. a. i sjölagen (1895: 35 s. 1), se SFS 1973: 1064. Ändringarna har trätt i kraft den 1 januari 1976 (SFS 1975: 898). De innebär bl. a. att antalet sjöpanträttsliga fordringar i fartyg begränsats och att endast sådana sjöpanträtter som betingas av sjöpanträttskonventionen erkänns.

För att uppfylla konventionsåtagandena har det för svensk del och som berörs senare (avsnitt 4.1) även för dansk och norsk del varit nödvändigt att skapa särskilda regler för lösningen av de lagkonflikter som kan uppkomma. För sjöpanträtter och retentionsrätter som kan förekomma enligt sjölagen anvisas i princip svensk lag (259 § första stycket sjölagen). För sådan nationell sjöpanträtt, retentionsrätt eller liknande rättighet som den svenska sjölagen inte känner gäller dock registreringslandets lag. Sådan rättighet skall dock stå tillbaka för konventionsbetingad sjöpanträtt och hypotek som stämmer med konventionen och skall i övrigt inte medföra bättre rätt än den sjöpanträtt eller retentionsrätt i sjölagen mot vilken den närmast svarar (259 § andra stycket). I fråga om skeppsbygge gäller samma regler från det att fartyget sjösätts medan för tiden dessförinnan byggnadslandets lag tillämpas (260 §). För främmande inskrivna panträtter tillämpas, så långt det är förenligt med de tidigare reglerna, registreringslandets lag (280 §).

I betänkandet (SOU 1970: 74) "Registrering av fartyg. Sjöpanträtt och fartyghypotek. Partrederi" (s. 144) har *sjölagskommittén* framhållit att 1933 års nordiska konkurskonvention och den därpå grundade lagstiftningen inte är förenlig med 1967 års internationella sjöpanträtts- och skeppsbyggnadskonventioner. Enligt kommittén kan konkurskonventionens nuvarande bestämmelser om tillämpning av lagen i det land där egendomen befinner sig således leda till konflikt med sjöpanträttskonventionens anspråk på generell tillämplighet, ifall inte samtliga nordiska länder ansluter sig även till den senare konventionen. Bl. a. medför konkurskonventionens regel om tillämplig lag beträffande särskilda förmånsrätters uppkomst och inbördes företräde (art. 7 första stycket), i förening med flagglagsfiktionen (art. 8 andra stycket), att vid konkurs i Sverige ett i konkursen indraget, här befintligt fartyg hemmahörande i annat nordiskt land blir underkastat det sist nämnda landets lag i nämnda hänseenden. Om det landet då inte tillträtt sjöpanträttskonventionen, uppstår konflikt med denna i den svenska konkursen. Vidare skall ett skeppsbygge, som utförs i annat nordiskt land för svensk beställares räkning och som är i dennes ägo, i beställarens konkurs här i landet följa byggnadslandets lag. Sjöpanträttskonventionens regler kan emellertid behöva tillämpas av den svenska myndigheten.

Kommittén har i sitt betänkande utarbetat förslag till lagar om ändring i lagarna (1934: 67 resp. 68) med bestämmelser om konkurs, som omfattar egendom i Danmark, Finland, Island och Norge, resp. om verkan av konkurs, som inträffat i Danmark, Finland, Island och Norge (se SOU 1970: 74 s. 48 och 49). Förslagen innebär bl. a. att bestämmelserna om

flagglagsfiktion upphävs och att förbehåll görs om att sjölagen skall tillämpas i fråga om sjöpanträtter.

I prop. 1973:42 (s. 196) har angetts att de problem som uppstår vid konflikt mellan sjölagens lagvalsregler och nordisk konkurslagstiftning skall lösas i särskilt sammanhang.

3.2 Lagberedningens betänkanden

År 1970 infördes ett nytt offentligt ackordsförfarande. Bestämmelserna härom finns i ackordslagen (1970: 847). En nyhet i lagen är att återvinning enligt reglerna i konkurslagen (1921: 225) kan komma till stånd, om offentligt ackord fastställs (16 §). I betänkandet (SOU 1968: 41) Utsökningsrätt VII, som ligger till grund för lagstiftningen, har lagberedningen uttalat (s. 82) att det självfallet är önskvärt att sådan återvinning får gälla även egendom i annan nordisk stat. Konventionen bör därför ändras för att återvinning efter offentligt ackord skall kunna genomföras i annan nordisk stat.

I betänkandet (SOU 1969: 5) Utsökningsrätt IX, som ligger till grund för den nya förmånsrättslagen (1970: 979), erinrar lagberedningen om att den nordiska konkurskonventionen innehåller vissa specialregler om bl. a. tillämpningen av förmånsrätt för skatt eller annan avgift och att det kan bli nödvändigt att revidera konventionen, om nya förmånsrättsordningar genomförs i de nordiska länderna (s. 46).

4 Överenskommelsen om ändring i 1933 års nordiska konkurskonvention

4.1 Sjö- och lufträttsliga frågor

Samtliga nordiska länder utom Island har undertecknat de båda sjörättsliga konventionerna. Sverige och Norge har tillträtt dessa. Sjöpanträttskonventionen har tillträtts även av Danmark.

Som framgått i avsnitt 3.1 har konventionsreglerna införlivats med den svenska sjölagen. Motsvarande är fallet beträffande den norska sjölagen. Även Finland har i sin sjölag infört bestämmelser som överensstämmer med konventionsbestämmelserna. Sjöpanträttskonventionens regler har inarbetats i den danska sjölagen. Island har däremot inte genomfört några motsvarande ändringar i sin lagstiftning.

Det är särskilt sjöpanträttskonventionen som är av intresse i detta sammanhang. Enligt denna konvention är varje konventionsland förpliktat att tillämpa konventionen på alla fartyg vare sig de är registrerade i ett konventionsland eller inte. Detta anspråk på generell tillämplighet har såvitt gäller konventionsbetingad sjöpanträtt och retentionsrätt för svensk del kommit till uttryck i 259 § sjölagen. Där föreskrivs att svensk lag obero-

de av ett fartygs nationalitet skall tillämpas när en konventionsbetingad sjöpanträtt eller retentionsrätt åberopas inför en svensk myndighet. Motsvarande lagvalsregler har givits i de danska (265 §), finska (227 §) och norska (265 §) sjölagarna.

Sjöpanträttskonventionen står, som framhållits av sjölagskommittén (avsnitt 3.1), i strid med den ordning som gäller enligt konkurskonventionen och därpå grundad lagstiftning (se för svensk del 8 lagen (1934: 67) med bestämmelser om konkurs, som omfattar egendom i Danmark, Finland, Island eller Norge). Detta har praktisk betydelse i förhållandet mellan å ena sidan Island, som varken anslutit sig till sjöpanträttskonventionen eller infört bestämmelser i överensstämmelse med konventionen i sin interna sjö rätt, och å andra sidan övriga nordiska länder. Vid de nordiska överläggningarna har det rått enighet om att konkurskonventionen bör ändras så att de nordiska länder som har tillträtt sjöpanträttskonventionen fullt ut kan uppfylla de skyldigheter som denna konvention medför. Det har också rått enighet om att den lämpligaste tekniska lösningen härvidlag är att i konkurskonventionen föra in en hänvisning till lagvalsreglerna i dessa länders sjölagar. Denna hänvisning har tagits in som ett andra stycke i art. 7. Eftersom Island inte har anpassat sin lagstiftning till sjöpanträttskonventionen har man emellertid varit ense om att för förmånsrättsfrågor beträffande fartyg och fartyg under byggnad som uppkommer i en isländsk konkurs behålla den nuvarande regleringen i konkurskonventionen i fråga om särskild förmånsrätt (se art. 7 första stycket och art. 8 andra stycket).

Enighet har också rått om att den särskilda regleringen i art. 4 om verkan av inskrivning i register m.m. kan tillämpas utan hinder av de nya bestämmelserna. Däremot talar den gällande svenska texten till art. 4 och även art. 8 andra stycket i konkurskonventionen om "registrerat fartyg". Härvid torde vid konventionens tillkomst endast ha avsetts fartyg som blivit föremål för registrering med privaträttsliga verkningar, dvs. förts in i ett register där registrering utgör grund för bl. a. fartygsinteckning. Efter 1973 års ändringar i sjölagen betecknas i Sverige fartyg vars skrov har en största längd av minst tolv meter och en största bredd av minst fyra meter skepp. Andra fartyg kallas båtar. Endast skepp är föremål för en registrering med privaträttsliga verkningar, nämligen i skeppsregistret (2 § sjölagen). Båtar registreras endast av offentligrättsliga skäl och kan inte bli föremål för fartygsinteckning.

Vid överläggningarna har det vidare rått enighet om att art. 4 och art. 8 andra stycket endast bör omfatta fartyg som är registrerat i skeppsregister eller annat register där registreringen har privaträttsliga verkningar, dvs. med svensk terminologi "registrerat skepp". I överenskommelsen har därför i den svenska konventionstexten (art. 4 och art. 8 andra stycket) "fartyg" bytts ut mot "skepp". Någon motsvarande ändring har inte behövts i de danska, finska, isländska och norska texterna. I artiklarna har dessutom registrerade skeppsbyggen likställts med skepp.

I detta sammanhang kan påpekas att de sjöpanträttsliga reglerna gäller alla fartyg, dvs. — med svensk terminologi — både skepp och båtar och att den nya regeln i art. 7 andra stycket som betingas av sjöpanträttskonventionen har utformats i enlighet med detta.

Vidare har art. 4 förtydligats så att med hemlandet för registrerat skepp och skeppsbygge avses registreringslandet. I anslutning härtill har i art. 8 andra stycket införts regeln att registrerat skepp och skeppsbygge skall anses befinna sig i registreringslandet. Motsvarande ändringar har gjorts i fråga om luftfartyg.

Den nordiska konkurskonventionen utsäger inte direkt vilket lands lag som skall tillämpas för att avgöra vad som är fartyg och berör inte heller rättsförhållandena i fråga om sådan egendom som, utan att vara fartyg, dock behandlas såsom fartyg i ett konventionsland. Frågan har praktisk betydelse med hänsyn till att viss egendom enligt ett nordiskt lands lag kan vara att betrakta som ett fartyg men inte enligt de andra ländernas lagar. Vid de nordiska överläggningarna har i denna del överenskommits att konkurskonventionens regler om skepp resp. om fartyg bör gälla egendom som i något av konventionsländerna har tagits upp i skeppsregister. Härigenom blir t. ex. en i Norge registrerad oljeborrplattform att anse som fartyg eller skepp vid tillämpning av konventionen. Vad nu har sagts skall ha tillämpning även beträffande skeppsbygge och fartygsbygge (art. 11 första stycket).

Enligt den internationella konvention rörande internationellt erkännande av rätt till luftfartyg som ingicks år 1948 skall äganderätt och panträtt m. m. till registrerat luftfartyg, om registreringslandets lag så anger, omfattas också reservdelar till luftfartyget (jfr 4 § lagen (1955: 227) om inskrivning av rätt till luftfartyg). En förutsättning härför är dock att vissa formalia har iakttagits. I den nordiska överenskommelse som nu har träffats jämsställs intecknade reservdelar till luftfartyg med luftfartyget (art. 11 andra stycket). Detta får betydelse för art. 4 första stycket och art. 8 andra stycket.

4.2 Förmånsrätt för skatt m. m.

Art. 7 i konventionen, som behandlar frågor om förmånsrätt, avser endast förmånsrätt i egendom som vid konkursutbrottet finns i en annan fördragsslutande stat än den där konkursen inträffar. Förmånsrätt för skatt och avgift har, som tidigare berörts, fått en särskild reglering i artikelns andra stycke. Om lagen i den stat där skatt eller avgift har pålagts (skattelandet) ger skatten eller avgiften en särskild förmånsrätt, får fordran tas ut enligt i stort sett samma regler som om en särkonkurs (jfr avsnitt 2) hade inträffat i den staten. Annorlunda är fallet om skatten eller avgiften har allmän förmånsrätt enligt skattelandets lag. I det fallet är nämligen förmånsrätten utan hänsyn till det berörda landets interna förmånsrättsord-

ning placerad före alla andra allmänna förmånsrätter. Ett skattekrav kan härigenom komma i bättre läge än vid en särkonkurs. Förmånsrätten för skatt eller avgift kan dock aldrig svälla ut till att gälla i egendom i en annan stat.

När konkurskonventionen tillkom hade skatter och avgifter allmän förmånsrätt i alla de nordiska ländernas interna lagstiftning, även om inget land hade den ordningen att de ifrågavarande kraven gavs bästa allmänna förmånsrätt. Skatteprivilegiet har senare minskat väsentligt i betydelse i Danmark och Norge. Med hänsyn till att den nuvarande regeln inte harmonierar med förmånsrättsordningen i de nationella lagarna har man vid överläggningarna ansett att konventionens regler angående förmånsrätt för skatter och avgifter bör ändras. Enighet har rått om att frågan huruvida förmånsrätt äger rum alltjämt måste avgöras enligt skattelands lag. Vidare har man varit ense om att förmånsrätten liksom hittills bör omfatta blott egendomen i skattelandet. Ett avsteg från hittillsvarande principer har emellertid ansetts behövt i fråga om möjligheten att ta ut fordran för skatt eller avgift utan hänsynstagande till konkurskostnader, andra massafordringar och fordringar med allmän förmånsrätt. Enligt den föreslagna lydelsen av art. 7 tredje stycket får sålunda fordran för skatt eller avgift med allmän förmånsrätt tas ut ur egendomen i den stat där skatten eller avgiften har pålagts först sedan från värdet av denna egendom har frånräknats en andel av fordringarna mot konkursboet (dvs. massafordringar) och av fordringar som utan att avse skatt eller avgift har allmän förmånsrätt. Nämda andel skall bestämmas så, att den motsvarar förhållandet mellan egendomen i skattelandet och all egendom i konkursboet. Den nya regleringen kan belysas med följande exempel.

I en konkurs i Danmark finns tillgångar på 200.000 kr., varav tillgångar i Sverige på 50.000 kr. Förutom inteckningsfordringar finns fordringar med allmän förmånsrätt om totalt 180.000 kr. Härav avser 100.000 kr. svenska skattekrav (här bortses från massafordringar). Egendomen i Sverige utgör 1/4 av boet. 1/4 av 80.000 kr. eller 20.000 kr. skall alltså utgå ur de svenska tillgångarna innan det svenska skattekravet kan tillgodoses ur dessa.

Art. 7 i konventionen upptar f. n. också en särskild regel om förmånsrätt för hyra av fastighet som är belägen i ett annat land än det där konkursen inträffar. Regeln har betydelse endast i fråga om allmänna förmånsrätter. Då numera de nordiska länderna i den interna lagstiftningen inte längre har kvar sådana förmånsrätter har vid de nordiska överläggningarna överenskommit att bestämmelsen skall utgå.

I sista meningen i art. 7 andra stycket anges f. n. att konventionen inte utöver vad som tidigare har sagts berör frågan om rätt att i konkurs göra gällande fordran för allmän avgift som har pålagts i annan fördragsslutande stat än den där konkursen inträffade. Enligt ett särskilt avtal den 9 november 1972 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om handräckning i skatteärenden jämte tilläggsavtal den 21 juli 1976 åligger det

numera länderna att lämna varandra handräckning för bl. a. uppbörd och indrivning av skatt (se SFS 1978: 723 och 724). Mot bakgrund härav har det vid de nordiska överläggningarna rått enighet om att den nu aktuella bestämmelsen som närmast är av upplysande karaktär kan utgå.

4.3 Konkurskonventionens tillämplighet

Den nuvarande regeln i art. 13 i konventionen, där konventionens tillämplighet indirekt anges, utgår från den tidigare i alla nordiska länder gällande ordningen att konkursforum i princip finns där gäldenären har sitt hemvist. Som framgått i avsnitt 2 är konventionen inte tillämplig i de fall rätten eller konkursdomaren grundat sin behörighet på annan omständighet än att gäldenären har sitt hemvist i landet (jfr för svensk del 10 kap. 1, 3 och 4 §§ RB). Regeln i art. 13 innebär att konkurs i hemvistlandet (domicilkonkurs) medför hinder mot en särkonkurs i ett annat konventionsland men ej påverkar fortgången av en i ett annat land redan inledd särkonkurs. Regeln i art. 13 gäller enligt art. 15 tredje stycket även i fråga om beslut om offentlig ackordsförhandling utan konkurs.

I Danmark har genom den nya danska konkurslagen en ny ordning införts under år 1978 i fråga om konkursforum. Avgörande är i princip var gäldenären driver förvärvsverksamhet.

En följd av den nuvarande regeln i art. 13 är att konventionen i regel inte är tillämplig på konkurser som beslutas i Danmark. Om man i Norge, såsom f. n. övervägs (se NOU 1972: 20 s. 226 ff och 404), inför en ordning liknande den danska, kommer motsvarande att gälla beträffande de norska konkurserna.

Vid de nordiska överläggningarna har dessa betydande inskränkningar i konventionens tillämpningsområde uppmärksamrats (jfr även prop. 1975: 6 s. 121). Olika lösningar har diskuterats och man har stannat för att t. v. inte göra annan ändring än att utesluta tillämpning av konkurskonventionen i det fall gäldenären saknar hemvist i konkurs- eller ackordslandet under förutsättning att detta förhållande har angivits i beslutet om konkurs eller ackordsförhandling. Detta innebär till skillnad från nuvarande reglering att det avgörande blir om gäldenären faktiskt haft hemvist i konkurs- eller ackordslandet eller inte. Vad rätten eller domaren *grundat sin behörighet* på spelar alltså inte längre någon roll.

Mot bakgrund av det anförda har enighet uppnåtts vid de nordiska överläggningarna om följande innehåll av art. 13. Om en konkurs beslutas i ett nordiskt land beträffande en gäldenär som saknar eller vid sin död saknade hemvist i det landet eller beträffande en juridisk person utan säte i landet, skall detta anges i beslutet. Där så skett, skall konventionen ej tillämpas på konkursen. Denna får fortsätta utan hinder av konkurs i ett annat nordiskt land.

4.4 Återvinning vid ackord m.m.

Genom tillkomsten av den svenska ackordslagen (1970:847) har möjlighet öppnats till återvinning när offentligt ackord fastställs. Likartade möjligheter har skapats i Danmark och övervägs i Norge. Det har vid de nordiska överläggningarna framställt som önskvärt att konventionsregleringen rörande offentliga ackord byggs ut så att återvinning som kommer till stånd vid sådana ackord får gälla egendom också i annat konventionsland än det där ackordet fastställs (jfr avsnitt 3.2). För att återvinning efter offentligt ackord skall kunna genomföras i ett annat nordiskt land innehåller överenskommelsen ett tillägg till art. 15 andra stycket. Enligt tillägget skall de bestämmelser om återvinning vid ackord som har meddelats i det land där ackord fastställs tillämpas i fråga om egendom i de andra länderna. Även vid nu förevarande återvinningsfall har ett uttryckligt undantag från huvudregeln ansetts påkallat i fråga om sådan egendom som behandlas i art. 4. I fråga om erkännande och verkställighet av återvinningsutslaget har en hänvisning till art. 10 införts i tredje stycket av artikeln.

Vid revideringen av art. 15 har också uppmärksamats att inledande av offentligt ackord i ett land f. n. inte behöver offentliggöras i annat nordiskt land där gäldenären har tillgångar. Med hänsyn till rättsverkningarna av ackord har det vid de nordiska överläggningarna ansetts följdriktigt att ackordsförhandlingen offentliggörs på samma sätt som konkurs. Därför har överenskommit att man i art. 15 tredje stycket tar in en hänvisning till art. 2.

4.5 Övrigt

Den i art. 11 upptagna regeln om att konventionen skall äga tillämpning på dödsbos konkurs endast i händelse av att de fördragsslutande staterna överenskommer hur dödsbo i övrigt skall behandlas saknar betydelse sedan 1934 års nordiska arvskonvention har tillkommit. Regeln har därför fått utgå ur konventionen.

Överenskommelsen om ändringar i konkurskonventionen bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1*. Konkurskonventionen i dess helhet – med överenskomna ändringar – bör fogas till protokollet som *bilaga 2*.

5 Föredraganden

5.1 Allmänna synpunkter

Den nordiska konkurskonventionen ingicks år 1933. På grundval av konventionen har i de nordiska staterna utfärdats särskilda lagar med

avseende på internordisk konkurs. I Sverige finns sålunda lagen (1934: 67) med bestämmelser om konkurs, som omfattar egendom i Danmark, Finland, Island eller Norge, lagen (1934: 68) om verkan av konkurs, som inträffat i Danmark, Finland, Island eller Norge samt lagen (1934: 69) om erkännande och verkställighet av vissa, i anledning av konkurs meddelade utländska domar.

Konkurskonventionen och därtill anslutande intern lagstiftning har sedan konventionens tillkomst inte genomgått någon väsentlig förändring. På senare år har emellertid behov av ändringar i konventionen gett sig tillkänna på flera punkter.

Ett ändringsbehov sammanhänger med den nya sjörättsliga lagstiftning som har tillkommit i Sverige liksom i Danmark, Finland och Norge mot bakgrund bl. a. av 1967 års internationella sjörättsliga konventioner. Av särskilt intresse är här sjöpanträttskonventionen, till vilken hittills Danmark, Norge och Sverige har anslutit sig. Det är angeläget att undanröja den nu föreliggande konflikten mellan å ena sidan denna konvention och å andra sidan konkurskonventionen.

Även i andra avseenden kräver den nya interna sjörättsliga lagstiftning ändringar i konventionstexten. Vidare bör hänsyn tas till ändrade bestämmelser i intern rätt i fråga om förmånsrätt för skatter och om offentligt ackord.

För att tillgodose de nu angivna ändringsbehoven har företrädare för de olika nordiska länderna träffat överenskommelse om ändringar i konkurskonventionen. Regeringen har, som nämnts tidigare, beslutat att överenskommelsen skall undertecknas med förbehåll för ratifikation.

Konkurskonventionen utgår f. n. från de regler om konkursforum som gällde i de nordiska staterna vid konventionens tillkomst. Dessa lade avgörande vikt vid gäldenärens hemvist. Den ursprungliga grundvalen för konventionen har emellertid rubbats i och med den nya danska konkurslagen, som låter konkursforum bestämmas av platsen där gäldenären bedrivit näringsverksamhet. Detta innebär att konventionen f. n. i regel inte är tillämplig på danska konkurser. En i stort likadan reglering övervägs i Norge. Genom den nu träffade överenskommelsen har emellertid konkurskonventionens tillämpningsområde gjorts oberoende av om konkursdomstolen *grundat* sin behörighet på gäldenärens hemvist eller på någon annan omständighet. Avgörande är i stället om gäldenären faktiskt har haft hemvist eller inte i konkurs- eller ackordslandet. På det sättet kan det ursprungliga tillämpningsområdet i väsentlig mån återställas. Jag vill emellertid understryka att den valda lösningen får ses som provisorisk. En slutgiltig reglering torde få övervägas senare.

Ändringarna i den nordiska konkurskonventionen inverkar inte på mer än en del av bestämmelserna i de två lagar som i första hand reglerar verkningarna av internordiska konkurser. Endast ett par jämkningar i sak är i övrigt motiverade. Även om sålunda inte lagstiftningen i dess helhet

behöver ändras i sak synes det emellertid lämpligt att nu underkasta den en fullständig översyn i formellt avseende. Det innebär bl. a. att de nuvarande lagarna ersätts av nya lagar.

Avslutningsvis vill jag nämna att regleringen rörande internordisk konkurs i praktiken har fört med sig vissa problem vid tillämpningen av lagstiftningen om statlig lönegaranti vid konkurs. Denna fråga liksom andra spörsmål om tillämplig lagstiftning i lönegarantiärenden kommer senare att aktualiseras av chefen för arbetsmarknadsdepartementet.

5.2 Ikraftträdande

Det har överenskommits att ändringarna i konkurskonventionen skall träda i kraft den första dagen i den månad som infaller två månader närmast efter det att överenskommelsen har tillträtts av tre av de fördragsslutande länderna och tillämpas på konkurser och ackordsförhandlingar som har inletts efter ikraftträdandet. För ett fördragsslutande land som tillträder överenskommelsen vid senare tidpunkt träder den i kraft två månader efter det att detta land har tillträtt överenskommelsen.

Med hänsyn till att den nya lagstiftningens ikraftträdande är kopplat till överenskommelsens ikraftträdande bör lagstiftningen träda i kraft den dag regeringen bestämmer. Den bör vidare kunna sättas i kraft — med motsvarande upphävande av 1934 års lagar — i förhållande till endast två eller flera nordiska länder.

Den nya lagstiftningen bör inte tillämpas på konkurser och förhandlingar om offentligt ackord utan konkurs som har beslutats före ikraftträdandet.

Övergångsbestämmelserna till 1934 års lagar innehåller bestämmelser om att lagarna inte äger tillämpning på ett dödsbos konkurs med mindre regeringen har meddelat särskilt förordnande om dess tillämplighet på sådan konkurs. Sådant förordnande har getts genom kungörelsen (1935:576) angående tillämpning på dödsbos konkurs av de angivna lagarna. Den nu föreslagna lagstiftningen kommer utan vidare att gälla beträffande dödsbons konkurs, varför kungörelsen kan upphävas.

5.3 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom justitiedepartementet upprättats förslag till

1. lag om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land,
2. lag om verkän av konkurs som inträffat i annat nordiskt land,
3. lag om erkännande och verkställighet av nordiska domar med anledning av konkurs.

Förslagen bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 3*.

6 Specialmotivering

6.1 Förslaget till lag om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land

Lagen ersätter lagen (1934:67) med bestämmelser om konkurs, som omfattar egendom i Danmark, Finland, Island eller Norge (1934 års lag). Den nya lagen innehåller flera bestämmelser som i sak skiljer sig från gällande lag. I övrigt har den gamla regleringen överförs till den nya lagen, varvid dock omfattande språkliga justeringar har gjorts.

1 § Denna paragraf motsvarar art. 1 i konventionen och 1 § i 1934 års lag. I paragrafen fastslås principen att en svensk konkurs omfattar egendom i övriga nordiska länder (se dock 13 §). Vidare anges i vilka frågor svensk lag skall vara avgörande. Det är tydligt att svensk lag skall tillämpas även i fråga om tillsynen över konkursförvaltning.

2 § Paragrafens första stycke motsvarar art. 2 första stycket första meningen i konventionen och 2 § första meningen i 1934 års lag. Enligt detta stycke skall en konkursdomare, om konkursen omfattar egendom i ett annat nordiskt land, utan dröjsmål kungöra konkursbeslutet i det andra landet. Föreskriften i 2 § andra meningen i 1934 års lag om att konkursdomaren i vissa fall skall föranstalta om inskrivning i fastighetsbok m. m. i det andra landet bör lämpligen tas in i konkursförordningen (1979:801).

Andra stycket avser beslut här i Sverige om offentlig ackordsförhandling utan konkurs. Enligt art. 15 i konventionen har ett beslut om sådan förhandling i ett nordiskt land verkningar i övriga nordiska länder. Bl. a. utgör beslutet hinder mot konkurs i övriga länder. Det måste emellertid vara fråga om ett beslut som konkurskonventionen är tillämplig på enligt art. 13 (jfr art. 15 tredje stycket) som motsvaras av 13 § i denna lag. De verkningar som ett nordiskt beslut om offentlig ackordsförhandling i princip skall ha i alla nordiska länder föranledde vid konventionens tillkomst inte någon bestämmelse om kungörande av beslutet i övriga nordiska länder. Genom en ändring i art. 15 tredje stycket har emellertid en sådan regel införts i konventionen. I enlighet härmed har i förevarande andra stycke angetts att ett beslut om offentlig ackordsförhandling utan konkurs skall kungöras i andra nordiska länder där gäldenären har egendom på samma sätt som ett konkursbeslut.

3 § Denna paragraf motsvarar art. 4 första stycket i konventionen och överensstämmer med 3 § i 1934 års lag fränsett de skillnader som föranleds av de nu överenskomna ändringarna i nämnda artikel (se avsnitt 4.1). I paragrafen anges undantag från huvudregeln i 1 § att svensk lag skall tillämpas i en svensk konkurs beträffande egendom som finns i de andra

nordiska länderna. Undantagsregeln omfattar förutom luftfartyg skepp eller skeppsbygge. Härmed avses fartyg eller fartygsbygge som har registrerats i ett annat nordiskt land med privaträttsliga verkningar. Detsamma gäller andel i sådan egendom. Om det beträffande sådan egendom i en svensk konkurs uppstår fråga om återvinning till konkursboet eller fråga huruvida inskrivning i offentligt register har betydelse för giltigheten gentemot konkursboet av gäldenärens förfogande över egendomen, skall lagen i det land där registrering har skett tillämpas.

4 § Denna paragraf motsvarar bestämmelsen om underpant i art. 4 andra stycket i konventionen och 4 § i 1934 års lag.

5 § Denna paragraf motsvarar art. 4 tredje stycket och art. 5 andra stycket i konventionen och 5 § i 1934 års lag.

6 § Denna paragraf motsvarar art. 5 första stycket i konventionen och 6 § i 1934 års lag.

7 § Denna paragraf motsvarar art. 6 i konventionen och 7 § i 1934 års lag.

8 § Denna paragraf motsvarar art. 7 i konventionen och 8 § i 1934 års lag. I första stycket anges beträffande egendom som vid tiden för konkursbeslutet befann sig i ett annat nordiskt land att lagen i detta land avgör huruvida särskild förmånsrätt föreligger och vilket inbördes företräde som tillkommer flera särskilda förmånsrätter i samma egendom. Vidare har särskild förmånsrätt i egendom i det andra landet generellt företräde framför allmän förmånsrätt.

Som framgått i avsnitt 4.1 medför nuvarande reglering i första stycket jämförd med regeln i 9 § andra stycket (jfr art. 8 andra stycket i konventionen) i fråga om fartyg och fartyg under byggnad resultat som strider mot 1967 års sjöpanträttskonvention och de därpå grundade lagvalsreglerna i sjölagen. Genom andra stycket, som saknar motsvarighet i 1934 års lag, säkerställs emellertid att sjöpanträttskonventionens krav blir beaktade. Regleringen innebär att bestämmelserna i 259, 260 och 280 §§ sjölagen skall tillämpas i svensk konkurs i fråga om förmånsrätt i fartyg och fartyg under byggnad. Detsamma gäller enligt andra stycket andra meningen i paragrafen annan verkan i förhållande till tredje man. Ett undantag från denna regel följer av specialbestämmelsen i 3 § i denna lag.

I tredje stycket, som motsvarar andra stycket i 8 § i 1934 års lag, anges att fråga om förmånsrätt för skatter och avgifter som har pålagts i ett annat nordiskt land skall bedömas enligt det landets lag. Allmän förmånsrätt som sålunda skall gälla omfattar dock inte annan egendom än den som vid tiden för konkursbeslutet fanns i det andra landet (skattelandet). Enligt 1934 års lag skall den allmänna förmånsrätt för skatter och avgifter som gäller enligt

skattelandets lag ha förmånsrätt framför annan allmän förmånsrätt beträffande nämnda egendom. Som har angetts i avsnitt 4.2 innebär emellertid överenskommelsen om ändring i konkurskonventionen att skattelandets möjligheter att utöva den allmänna förmånsrätten för skatter och avgifter något inskränkts. Sålunda får inte med allmän förmånsrätt tas ut mer än vad som återstår sedan från värdet av egendomen i skattelandet har frånräknats en viss andel av massafordringar och konkursfordringar med annan allmän för månsrätt än den som följer med skatt eller avgift. Denna andel bestäms så att den motsvarar förhållandet mellan egendomen i skattelandet och all den egendom som ingår i konkursboet. Av 1 § följer att det är svensk lag som avgör vilka massafordringar som finns och vilka fordringar som utan att avse skatt eller avgift har allmän förmånsrätt.

Frågan om i vad mån andra nordiska länders skattekrav kan göras gällande i den svenska konkursen beträffande egendom i Sverige behandlas i det nordiska avtalet om handräckning i skatteärenden (se SFS 1978:723 och 724).

Tredje stycket tredje meningen innehåller en specialregel som överensstämmer med 1934 års lag och som tar sikte på den finska förmånsrättsordningen.

1934 års lag innehåller särskilda bestämmelser i fråga om förmånsrätt för hyresfordringar. I överensstämmelse med den nya lydelsen av art. 7 i konventionen har dessa bestämmelser ingen motsvarighet i den nya lagen.

9 § Paragrafen motsvarar art. 8 i konventionen och 9 § i 1934 års lag. I paragrafen ges hjälpregler i fråga om var egendom skall anses befinna sig vid tillämpning av lagen.

Det i 1934 års lag använda ordet "fartyg" har bytts ut mot "skepp". Vidare anges att registrerat skepp, skeppsbygge eller luftfartyg skall anses befintligt i registreringslandet utom vid tillämpning av 7 § där frågor om förfarandet vid försäljning regleras.

10 § 1 paragrafen, som saknar motsvarighet i 1934 års lag, har tagits upp regler som motsvarar de nya bestämmelserna i art. 11 i konventionen.

Regleringen innebär att egendom som inte är fartyg eller fartygsbygge skall behandlas som skepp och fartyg resp. skeppsbygge och fartygsbygge vid tillämpningen av denna lag (se 3, 8 och 9 §§) under förutsättning att egendomen är registrerad i skepps- resp. skeppsbyggnadsregister i något annat nordiskt land. Enligt den norska sjölagen (33 §) finns det möjlighet att registrera och inteckna vissa anläggningar som används till sjöss men inte är att anse som fartyg (skip), t. ex. borrhälsplatfomar och mudderverk. I Sverige och Danmark förbereds motsvarande lagstiftning.

11 § Denna paragraf motsvarar art. 9 i konventionen och 10 § i 1934 års lag.

12 § Paragrafen motsvarar art. 15 andra stycket i konventionen och saknar motsvarighet i 1934 års lag.

Av art. 15 andra stycket i konventionen i dess nuvarande lydelse följer att ett offentligt ackord som fastställs här i landet också gäller i de andra nordiska länderna. Detta behöver inte komma till uttryck i förevarande lag. Däremot bör i lagen — som en följd av det nu överenskomna tillägget till art. 15 rörande återvinning vid offentligt ackord — anges att svensk lag skall tillämpas i fråga om återvinning vid offentlig ackordsförhandling utan konkurs här i riket. En föreskrift med denna innebörd har tagits upp i förevarande paragraf. Dock skall bestämmelserna i 3 § tillämpas på egendom som avses i den paragrafen, dvs. skepp, skeppsbygge och luftfartyg som är registrerat i ett annat nordiskt land. Det innebär beträffande sådan egendom att lagen i registreringslandet är tillämplig på återvinningsfrågan. Av 10 § följer att även viss annan egendom vid tillämpning av denna lag skall likställas med skepp, skeppsbygge och luftfartyg. Undantaget gäller alltså även sådan egendom. Det är att märka att någon specialregel rörande fast egendom inte tas upp i lagen. Detta har sin orsak i att ett återvinningskrav beträffande sådan egendom inte torde kunna göras gällande inför en svensk domstol, om fastigheten är belägen utomlands.

13 § Paragrafen motsvarar art. 13 i konventionen och 11 § i 1934 års lag. Av paragrafen framgår i vilka fall lagen är tillämplig.

För tillämpligheten av konventionen förutsätts enligt art. 13 i dess nya lydelse och art. 15 tredje stycket att den som har beslutat om konkurs eller offentlig ackordsförhandling utan konkurs inte i beslutet har angett att gäldenären saknar hemvist inom landet. Den nya lydelsen av art. 13 i konventionen föranleder ingen ändring i förevarande paragraf. Däremot nödvändiggör det föreslagna innehållet i 2 och 12 §§ i denna lag att paragrafen får omfatta även ackordsfallet.

6.2 Förslaget till lag om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land

Lagen ersätter lagen (1934: 68) om verkan av konkurs, som inträffat i Danmark, Finland, Island eller Norge (1934 års lag). Vad som har sagts i ingressen till 6.1 har i huvudsak giltighet även här.

1 § Paragrafen motsvarar art. 1 och art. 12 första stycket i konventionen samt 1 § i 1934 års lag.

2 § Paragrafens första och andra stycken motsvarar art. 3 första stycket i konventionen och 2 § i 1934 års lag. Enligt lydelsen i 1934 års lag skall den som har förordnats att ta hand om gäldenärens egendom sälja egendom som är utsatt för förskämning, snar förstörelse eller hastig värdenedsätt-

ning eller fordrar alltför kostsam vård. Detta har i förevarande paragraf ersatts av ett åliggande att sälja egendom som inte lämpligen kan bevaras. Med det nya uttryckssättet, som överensstämmer med konventionen, avses inte någon ändring i sak.

Tredje stycket, som saknar motsvarighet i 1934 års lag, grundar sig på den i art. 3 andra stycket angivna rätten för konkursförvaltning i konventionsland att i det konventionsland egendomen finns påkalla myndighets handräckning i de fall då sådan handräckning skall lämnas konkursbo enligt sistnämnda lands lag. Artikelbestämmelsen saknade vid tillkomsten av konventionen all betydelse i fråga om egendom här i landet. Förhållandena har emellertid ändrats i och med den genom 1979 års konkurslagstiftning tillkomna rätten för konkursförvaltare att påkalla handräckning hos kronofogdemyndighet för att skaffa sig besittning till egendom som ingår i konkursboet. Den nya föreskriften återfinns i 54 § KL. Uppenbarligen bör motsvarande rätt till handräckning tillkomma en nordisk konkursdomstol eller konkursförvaltning i fråga om egendom som finns här. En bestämmelse i ämnet har tagits in i tredje stycket av förevarande paragraf.

3 § Paragrafen motsvarar art. 3 tredje och fjärde styckena i konventionen och 3 § i 1934 års lag.

4 § Paragrafen motsvarar art. 4 första stycket i konventionen och 4 § i 1934 års lag. Andra stycket skiljer sig från 1934 års lag på vissa punkter. Härom kan hänvisas till specialmotiveringen till 3 § i den i avsnitt 6.1 berörda lagen. I detta sammanhang kan nämnas att de båtar som övergångsvis skall vara införda i det svenska skeppsregistret på grund av att de är intecknade inte skall behandlas som skepp i nu avsedda hänseenden (punkten 5 i övergångsbestämmelserna till 1973 års ändringar i sjölagen).

5 § Paragrafen motsvarar art. 4 andra stycket i konventionen och 5 § i 1934 års lag. I sistnämnda lagrum sägs bl. a. att om lös egendom, som har blivit på sätt för visst fall är stadgat satt till underpant för gäld, är kvar här i landet när konkurs inträffar, svensk lag skall tillämpas vid fråga huruvida avtalets verkan mot borgenärer är beroende av att det i föreskriven ordning har kungjorts eller införts i offentligt register. I denna del har lagen haft betydelse i fråga om stiftande av underpant enligt lagen (1924: 298) om viss panträtt i spannmål och lagen (1942: 505) om viss panträtt i spånadslin och hampa. Dessa lagar har upphävts genom lagen (1966: 454) om företagsinteckning och något behov att behålla den angivna bestämmelsen finns därför inte längre. Förevarande paragraf innehåller därför ingen motsvarighet till bestämmelsen om underpant i 5 § i 1934 års lag.

6 § Paragrafen motsvarar art. 4 tredje stycket och art. 5 andra stycket i konventionen samt 6 § i 1934 års lag.

7 § Paragrafen motsvarar art. 5 första stycket i konventionen och 7 § i 1934 års lag.

8 § Paragrafen motsvarar art. 6 i konventionen och 8 § i 1934 års lag.

9 § Paragrafen motsvarar art. 7 i konventionen. Första stycket motsvarar 9 § i 1934 års lag.

Andra stycket, som saknar motsvarighet i 1934 års lag, innehåller undantag från den i första stycket angivna regeln att frågor om särskild förmånsrätt i egendom i Sverige avgörs enligt svensk lag. Enligt andra stycket gäller nämligen i fråga om förmånsrätt i fartyg och fartyg under byggnad, i händelse av konkurs i Danmark, Finland eller Norge, lagvalsreglerna i konkurslandets sjölag. Detsamma gäller beträffande annan verkan i förhållande till tredje man när det är fråga om fartyg och fartyg under byggnad. (Jfr vad som sagts under 8 § i avsnitt 6.1).

Enligt lagen (1975: 605) om registrering av båtbyggnadsförskott får beställare av båt, dvs. fartyg som inte är skepp, registrera avtal om förskott till tillverkaren (båtbyggnadsförskott). Registreringen medför förmånsrätt enligt 4 § förmånsrättslagen (1970: 979) i byggnadsämnen som lämnats av beställaren och i vad som tillverkats med förskottet för dennes räkning. Denna förmånsrätt, en särskild förmånsrätt, har prioritet närmast efter panträtt. Undantagsbestämmelsen i andra stycket om bl. a. fartyg under byggnad hindrar inte att en sådan förmånsrätt respekteras i en konkurs i Danmark, Finland eller Norge.

10 § Paragrafen motsvarar art. 8 i konventionen och 10 § i 1934 års lag. Beträffande lydelsen kan hänvisas till vad som har angetts i fråga om 9 § i den i avsnitt 6.1 upptagna lagen.

11 § Paragrafen svarar mot de nya bestämmelserna i art. 11 i konventionen. Se vad som sagts under 10 § i avsnitt 6.1.

12 § Paragrafen motsvarar art. 9 i konventionen och 11 § i 1934 års lag.

13 § Paragrafen motsvarar art. 10 andra och tredje styckena samt art. 15 andra stycket i konventionen. Paragrafen motsvarar dessutom 12 § i 1934 års lag. I jämförelse med den paragrafen har ytterligare bestämmelser tillagts som rör återvinning vid ackord. Härom kan hänvisas till vad som sagts i fråga om 12 § i den i avsnitt 6.1 upptagna lagen.

14 § Denna paragraf motsvarar art. 15 första stycket i konventionen och 13 § i 1934 års lag.

15 § Av denna paragraf framgår i vilken utsträckning lagen är tillämplig.

Paragrafen motsvarar art. 13 och art. 15 tredje stycket i konventionen samt 14 § i 1934 års lag.

Enligt paragrafen förutsätts för att lagen inte skall tillämpas att det i konkursbeslutet eller beslutet om offentlig ackordsförhandling har angetts att gäldenären inte har eller vid sin död hade hemvist i konkurs- resp. ackordslandet. Vad konkursdomstolen i det nordiska landet grundat sin behörighet på är till skillnad från vad som gäller enligt 1934 års lag utan betydelse.

Den nya regleringen, som ansluter till den nya lydelsen av art. 13 i konventionen, kan belysas med följande exempel. En dansk skifterett har försatt en gäldenär i konkurs och grundat sin behörighet på att gäldenären bedrivit förvärvsverksamhet inom domkretsen. Om gäldenären enligt vad skifteretten kan konstatera saknar hemvist i Danmark, skall det anges i konkursbeslutet. Har gäldenären hemvist i Danmark, behövs således ingen anmärkning i konkursbeslutet trots att skifteretten inte har grundat sin behörighet på hemvistet. Om skifteretten anger i konkursbeslutet att gäldenären saknar hemvist i Danmark, är till följd av art. 13 i konventionen denna inte tillämplig och till följd av förevarande paragraf skall inte heller denna lag tillämpas.

15 § innehåller inte någon motsvarighet till bestämmelsen i 1934 års lag om att konkursen eller ackordsförhandlingen skall fortgå för det fall att lagen ej är tillämplig. En sådan bestämmelse får anses onödig. Det kan tilläggas att det utan någon särskild bestämmelse får anses klart att en i Sverige inledd särkonkurs skall fortgå utan hinder av att gäldenären sedermera går i konkurs i ett annat nordiskt land där han har sitt hemvist.

6.3 Förslaget till lag om erkännande och verkställighet av nordiska domar med anledning av konkurs

Lagen ersätter lagen (1934: 69) om erkännande och verkställighet av vissa, i anledning av konkurs meddelade utländska domar (1934 års lag).

Enligt art. 10 i konventionen gäller i fråga om erkännande och verkställighet av dom eller förlikning rörande rättshandlings ogiltighet eller återgång på grund av konkurs i något av de nordiska länderna lagen i det land där erkännande eller verkställighet begärs. På grund av hänvisning i 1934 års lag skall bl. a. dom i annat nordiskt land rörande rättshandlings ogiltighet eller återgång på grund av konkurs som inträffat i något av de nordiska länderna erkännas och verkställas enligt föreskrifterna i lagen (1977: 595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privatträtts område. Hänvisningen gäller dock inte, om det av konkursbeslutet framgår att gäldenären inte har hemvist i något av länderna.

Den nya lydelsen av art. 15 tredje stycket i konventionen medför att reglerna i art. 10 blir tillämpliga på återvinning i samband med offentlig ackordsförhandling utan konkurs. Detta påkallar i sin tur att regleringen

om erkännande av domar m.m. utvidgas till att omfatta även sådan ackordsförhandling.

I övrigt synes förslaget inte kräva några kommentarer.

7 Hemställan

Jag hemställer att lagrådets yttrande inhämtas över förslagen till

1. lag om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land,
2. lag om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land,
3. lag om erkännande och verkställighet av nordiska domar med anledning av konkurs.

8 Beslut

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

Överenskommelse mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om ändring av den nordiska konventionen den 7 november 1933 om konkurs.

Regeringarna i Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge har beträffande den nordiska konventionen den 7 november 1933 om konkurs överenskommit att artiklarna 4, 7, 8, 11, 13 och 15 skall erhålla följande lydelse.

Artikel 4

Fråga, huruvida inskrivning i fastighetsbok eller domstolsprotokoll (*tinglysning*) utgör förutsättning för att gäldenärens före konkursen träffade förfogande över fast egendom och vad därtill hörer skall gälla emot konkursboet, så ock återvinningskrav, som angår sådan egendom, skall prövas enligt lagen i den stat, där fastigheten är belägen. Detsamma gäller fråga, huruvida konkursens inskrivning i fastighetsbok eller domstolsprotokoll är av betydelse till förhindrande av att förfogande, som gäldenären under konkursen vidtager beträffande sådan egendom, erhåller laga verkan emot konkursboet. Yppas motsvarande frågor beträffande registrerat skepp, skeppsbygge eller luftfartyg eller andel i sådan egendom, tillämpas lagen i den stat där egendomen är registrerad.

Där enligt lagen i fördragsslutande stat införande i domstolsprotokoll (*tinglysning*) eller annat inskrivningsförfarande eller kungörande utgör förutsättning för att överlåtelse av lös egendom, varå bestämmelserna i första stycket ej äga tillämpning, eller stiftande av underpant i sådan egendom skall gälla mot konkursbo, skall i fråga om ogiltighet eller återgång av rättshandling, som nu är nämnd, tillämpas lagen i den staten, såframt den egendom rättshandlingen avser där fanns, när konkursen inträffade.

Huru konkurs verkar i fråga om beståndet av rätt, som vinnes genom utmätning (*utlegg eller utpantning*), skall bedömas enligt lagen i den stat, där utmätningen ägt rum.

Artikel 7

Fråga, huruvida särskild förmånsrätt äger rum i egendom, som vid konkursens inträffande fanns i annan fördragsslutande stat, så ock fråga om företrädet mellan flera särskilda förmånsrätter i sådan egendom varde prövad enligt lagen i den stat, där egendomen fanns; och gälle i den egendomen sådan förmånsrätt framför allmän förmånsrätt.

Utan hinder av första stycket gäller i Sverige, Danmark, Finland och Norge beträffande förmånsrätt i fartyg och fartyg under byggnad lagvalsreglerna i respektive länders sjölagar. Detsamma gäller beträffande annan verkan i förhållande till tredje man.

Fråga, huruvida förmånsrätt äger rum för skatt eller annan avgift, som pålagts i annan fördragsslutande stat än den där konkursen är anhängig, skall avgöras enligt lagen i den stat, där avgiften pålagts. Är förmånsrätten särskild, bestämmes dess plats i förmånsrättsordningen efter vad i första stycket sägs. Är den allmän, får fordringen med förmånsrätt uttagas ur egendomen i den stat där skatten eller avgiften har pålagts sedan från värdet av denna egendom har frånräknats en andel av summan av fordringarna mot konkursboet och konkursfordringar med annan allmän förmåns-

rätt än den som följer med skatt eller avgift. Den andel som skall frånräknas bestäms så, att den motsvarar förhållandet mellan egendomen i den stat där skatten eller avgiften har pålagts och all den egendom som ingår i konkursboet. Om företrädet mellan allmän förmånsrätt för skatt och särskild förmånsrätt gälle, utan hinder av vad i första stycket sägs, lagen i den stat, där skatten pålagts.

Artikel 8

Vid tillämpning av de föreskrifter denna konvention innehåller om egendoms befintlighet i viss fördragsslutande stat skall konkursgäldenärs fordran, som är grundad på löpande skuldebrev eller annat fordringsbevis, vars företeende utgör villkor för rätt att utkräva fordringen, anses befintlig där handlingen finnes, men annan fordran betraktas såsom befintlig där konkursen inträffade.

Registrerat skepp, skeppsbygge eller luftfartyg skall, utom i fall som avses i artikel 6, anses befintligt i stat där det är registrerat.

Artikel 11

Bestämmelserna i denna konvention om skepp och skeppsbygge eller fartyg och fartyg under byggnad gälla även egendom som, utan att vara fartyg eller fartyg under byggnad, har registrerats i skeppsregister eller skeppsbyggnadsregister i fördragsslutande stat.

Bestämmelserna i denna konvention om luftfartyg gälla även reservdelar som har in-tecknats gemensamt med luftfartyg.

Artikel 13

Beslutas konkurs i fördragsslutande stat beträffande gäldenär som saknar eller vid sin död saknade hemvist i den staten eller beträffande juridisk person som ej har sitt säte där, skall detta angivas i beslutet. Där så skett, äger förevarande konvention ej tillämpning å konkursen; och må denna kunna fortgå utan hinder av att konkurs sedermera inträffar i annan fördragsslutande stat.

Artikel 15

Är offentlig ackordsförhandling utan konkurs inledd i fördragsslutande stat, må ej konkurs eller offentlig ackordsförhandling äga rum i annan sådan stat; och skall vad där är för motsvarande fall stadgat i fråga om utmätning och utmätt egendoms försäljning vinna tillämpning i avseende å egendom, som där finnes.

Leder förhandlingen till fastställande av ackord, vare detta gällande jämväl i övriga fördragsslutande stater. De bestämmelser om återvinning vid ackord, som ha meddelats i den stat där ackordet fastställdes, skola därvid tillämpas i fråga om egendom i de andra staterna. I fråga om sådan egendom som avses i artikel 4 skall dock den artikeln ha motsvarande tillämpning.

Vad i artiklarna 2, 10 och 13 är stadgat skall äga motsvarande tillämpning i fall, som i förevarande artikel sägs.

De fördragsslutande staterna kan tillträda denna överenskommelse genom

- a) undertecknande utan förbehåll för ratifikation eller
- b) undertecknande med förbehåll för ratifikation i förening med efterföljande ratifikation.

Ratifikationshandlingarna skall deponeras i danska utrikesministeriet.

Överenskommelsen träder i kraft den första dagen i den månad som infaller två månader närmast efter det att den har tillträtts av tre av de fördragsslutande staterna, och tillämpas på konkurs och offentlig ackordsförhandling utan konkurs som har inletts efter ikraftträdandet. För fördragsslutande stat som tillträder överenskommelsen vid senare tidpunkt träder den i kraft två månader efter det att denna stat har tillträtt överenskommelsen.

Det danska justitieministeriet kan efter förhandling med de övriga fördragsslutande staternas justitieministerier bestämma att konventionen den 7 november 1933 med senare ändringar också skall äga tillämpning på Färöarna och Grönland. För konventionens tillämpning på Färöarna och Grönland kan danska justitieministeriet efter iakttagande av samma tillvägagångssätt fastställa sådana avvikelser som de särskilda färöiska eller grönländska förhållandena må kräva.

Till bekräftelse härav har undertecknade befullmäktigade ombud undertecknat denna överenskommelse.

Som skedde i den i ett exemplar på svenska, danska, finska, isländska och norska språken, och såvitt angår svenska språket i två texter, en för Sverige och en för Finland.

Konvention mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge angående konkurs (nordiska konkurskonventionen)¹

Artikel 1

Varder någon försatt i konkurs i fördragsslutande stat, skall konkursen omfatta jämväl gäldenärens egendom i annan fördragsslutande stat.

I fråga om sådan egendom skola, där ej annat följer av vad här nedan stadgas, lända till efterrättelse de i förstnämnda stat givna lagbestämmelser om konkursens inverkan på gäldenärens rätt att råda över sin egendom, om vad till konkursbo hörer och om återvinning till konkursbo, om gäldenärens rättigheter och skyldigheter under konkurs, om boets förvaltning, om borgenärens betalnings- och förmånsrätt, om utdelning samt om ackord och avslutande av konkurs.

Egendom, som enligt lagen i den stat, där den finnes, över huvud ej må tagas i anspråk av ägarens borgenärer, skall ej ingå i konkursboet.

Artikel 2

Inträffar i fördragsslutande stat konkurs, som omfattar egendom i annan sådan stat, bör konkursförvaltningen utan dröjsmål låta kungöra konkursbeslutet i den för offentliga meddelanden avsedda tidningen i sistnämnda stat. Konkursförvaltningen bör ock föranstalta, att i den främmande staten konkursen varder, i den mån sådant är där påbjudet, inskriven i fastighetsbok eller domstolsprotokoll (*tinglyst*) eller i fartygsregister eller annat offentligt register.

Särskilt meddelande om konkursen bör så snart ske kan avlåtas till alla kända borgenärer i de övriga fördragsslutande staterna med undantag av dem, vilkas fordringar skola utgå oberoende av bevakning. Borgenär i annan fördragsslutande stat varde ock underrättad om jäv, som göres mot hans fordran.

Artikel 3

Domstol i fördragsslutande stat har att, på framställning av konkursförvaltning i annan sådan stat, ombesörja upptecknande av egendom, som finnes inom landet, eller vidtagande av åtgärd för egendomens bevarande, intill dess den kan omhändertagas av konkursförvaltningen, eller för försäljning av egendom, som ej lämpligen kan bevaras. I övrigt äger konkursförvaltning i fördragsslutande stat att, i avseende å egendom som finnes i annan sådan stat, påkalla myndighets handräckning i de fall då sådan handräckning skall lämnas konkursbo inom den staten.

Framställning, som nu är sagd, må göras omedelbart hos myndigheten. Skulle i något fall så erfordras, äge myndigheten äska förskjutande av kostnad för åtgärden.

Handling, som är avfattad på finska eller isländska språket, skall vara åtföljd av styrkt översättning till danska, norska eller svenska språket.

¹ Här har art. 16 om konventionens tillämplighet i tiden och art. 17 om ratificering och ikraftträdande uteslutits.

Artikel 4

Fråga, huruvida inskrivning i fastighetsbok eller domstolsprotokoll (*tinglysning*) utgör förutsättning för att gäldenärens före konkursen träffade förfogande över fast egendom och vad därtill hörer skall gälla emot konkursboet, så ock återvinningskrav, som angår sådan egendom, skall prövas enligt lagen i den stat, där fastigheten är belägen. Detsamma gäller fråga, huruvida konkursens inskrivning i fastighetsbok eller domstolsprotokoll är av betydelse till förhindrande av att förfogande, som gäldenären under konkursen vidtager beträffande sådan egendom, erhåller laga verkan emot konkursboet. Yppas motsvarande frågor beträffande registrerat skepp, skeppsbygge eller luftfartyg eller andel i sådan egendom, tillämpas lagen i den stat där egendomen är registrerad.

Där enligt lagen i fördragsslutande stat införande i domstolsprotokoll (*tinglysning*) eller annat inskrivningsförfarande eller kungörande utgör förutsättning för att överlåtelse av lös egendom, varå bestämmelserna i första stycket ej äga tillämpning, eller stiftande av underpant i sådan egendom skall gälla mot konkursbo, skall i fråga om ogiltighet eller återgång av rättshandling, som nu är nämnd, tillämpas lagen i den staten, såframt den egendom rättshandlingen avser där fanns, när konkursen inträffade.

Huru konkurs verkar i fråga om beståndet av rätt, som vinnes genom utmätning (*utlegg eller utpantning*), skall bedömas enligt lagen i den stat, där utmätningen ägt rum.

Artikel 5

I fråga om rätt att uttaga fordran ur egendom, som är pantsatt eller må kvarhållas för fordran, skall tillämpas lagen i den stat, där egendomen fanns, då konkursen inträffade.

Beträffande konkursens inverkan å fortgången av utmätningsförfarande gälle lagen i den stat, där utmätningen ägt rum.

Artikel 6

Vid försäljning av egendom, som tillhör konkursboet, skall förfaras i enlighet med lagen i den stat, där egendomen finnes.

Artikel 7

Fråga, huruvida särskild förmånsrätt äger rum i egendom, som vid konkursens inträffande fanns i annan fördragsslutande stat, så ock fråga om företrädet mellan flera särskilda förmånsrätter i sådan egendom varde prövad enligt lagen i den stat, där egendomen fanns; och gälle i den egendomen sådan förmånsrätt framför allmän förmånsrätt.

Utan hinder av första stycket gäller i Sverige, Danmark, Finland och Norge beträffande förmånsrätt i fartyg och fartyg under byggnad lagvalsreglerna i respektive länders sjölagar. Detsamma gäller beträffande annan verkan i förhållande till tredje man.

Fråga, huruvida förmånsrätt äger rum för skatt eller annan avgift, som pålagts i annan fördragsslutande stat än den där konkursen är anhängig, skall avgöras enligt lagen i den stat, där avgiften pålagts. Är förmånsrätten särskild, bestämmes dess plats i förmånsrättsordningen efter vad i första stycket sägs. Är den allmän, får fordringen med förmånsrätt uttagas ur egendomen i den stat där skatten eller avgiften har pålagts sedan från värdet av denna egendom har frånräknats en andel av summan av fordringarna mot konkursboet och konkursfordringar med annan allmän förmånsrätt än den som följer med skatt eller avgift. Den andel som skall frånräk-

nas bestäms så, att den motsvarar förhållandet mellan egendomen i den stat där skatten eller avgiften har pålagts och all den egendom som ingår i konkursboet. Om företrädet mellan allmän förmånsrätt för skatt och särskild förmånsrätt gälle, utan hinder av vad i första stycket sägs, lagen i den stat, där skatten pålagts.

Artikel 8

Vid tillämpning av de föreskrifter denna konvention innehåller om egendoms befintlighet i viss fördragsslutande stat skall konkursgäldenärs fordran, som är grundad på löpande skuldebrev eller annat fordringsbevis, vars företeende utgör villkor för rätt att utkräva fordringen, anses befintlig där handlingen finnes, men annan fordran betraktas såsom befintlig där konkursen inträffade.

Registrerat skepp, skeppsbygge eller luftfartyg skall, utom i fall som avses i artikel 6, anses befintligt i stat där det är registrerat.

Artikel 9

Denna konvention äger ej tillämpning å fråga om konkursbos rätt eller plikt att tillträda ett av gäldenären slutet avtal, som ej var från båda sidor fullgjort, då konkursen inträffade.

Artikel 10

I fråga om erkännande och verkställighet av dom eller förlikning rörande rättshandlings ogiltighet eller återgång på grund av konkurs, som är anhängig i fördragsslutande stat, gäller lagen i den stat där erkännande eller verkställighet begäres.

Lagakraftgående beslut, varigenom domstol i en av de fördragsslutande staterna fastställt ackord i konkurs, vare gällande jämväl i de övriga.

Vad nu är sagt äge tillämpning, evad konkursen omfattar egendom i en eller flera fördragsslutande stater.

Artikel 11

Bestämmelserna i denna konvention om skepp och skeppsbygge eller fartyg och fartyg under byggnad gälla även egendom som, utan att vara fartyg eller fartyg under byggnad, har registrerats i skeppsregister eller skeppsbyggnadsregister i fördragsslutande stat.

Bestämmelserna i denna konvention om luftfartyg gälla även reservdelar som har intecknats gemensamt med luftfartyg.

Artikel 12

Denna konvention äger tillämpning jämväl å offentlig likvidation av bank, såframt likvidationen enligt lagen i den stat, där banken har sitt säte, utesluter konkursförfarande.

Den kungörelse, som avses i artikel 2, bör innehålla tillkännagivande, att likvidationen är av den beskaffenhet att konventionen äger tillämpning.

Artikel 13

Beslutas konkurs i fördragsslutande stat beträffande gäldenär som saknar eller vid sin död saknade hemvist i den staten eller beträffande juridisk person som ej har sitt säte där, skall detta angivas i beslutet. Där så skett, äger förevarande konvention ej tillämpning å konkursen; och må denna kunna fortgå utan hinder av att konkurs sedermera inträffar i annan fördragsslutande stat.

Artikel 14

Under ordet "konkursförvaltning" inbegripes i denna konvention jämväl konkursdomstol och konkursdomare.

Artikel 15

Är offentlig ackordsförhandling utan konkurs inledd i fördragsslutande stat, må ej konkurs eller offentlig ackordsförhandling äga rum i annan sådan stat; och skall vad där är för motsvarande fall stadgat i fråga om utmätning och utmätt egendoms försäljning vinna tillämpning i avseende å egendom, som där finnes.

Leder förhandlingen till fastställande av ackord, vare detta gällande jämväl i övriga fördragsslutande stater. De bestämmelser om återvinning vid ackord, som ha meddelats i den stat där ackordet fastställdes, skola därvid tillämpas i fråga om egendom i de andra staterna. I fråga om sådan egendom som avses i artikel 4 skall dock den artikeln ha motsvarande tillämpning.

Vad i artiklarna 2, 10 och 13 är stadgat skall äga motsvarande tillämpning i fall, som i förevarande artikel sägs.

1 Förslag till

Lag om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Om någon som försätts i konkurs här i riket har egendom även i Danmark, Finland, Island eller Norge, skall konkursen omfatta denna egendom.

I fråga om sådan egendom skall, om inte annat följer av denna lag, svensk lag tillämpas i följande hänseenden: den verkan konkursen medför beträffande gäldenärens rätt att råda över sin egendom, vad som ingår i konkursboet och återvinning till konkursboet, gäldenärens rättigheter och skyldigheter under konkurs, konkursboets förvaltning, borgenärers betalnings- och förmånsrätt, utdelning, ackord samt avslutande av konkurs. I konkursboet skall dock inte ingå egendom som enligt lagen i det land där den finns över huvud inte får tas i anspråk av ägarens borgenärer.

2 § Inträffar här i riket en konkurs som omfattar egendom i ett annat nordiskt land, skall konkursdomaren utan dröjsmål låta kungöra konkursbeslutet i den för offentliga meddelanden avsedda tidningen i det andra landet.

Om ett beslut om offentlig ackordsförhandling utan konkurs meddelas här i riket och gäldenären har egendom i ett annat nordiskt land, skall beslutet kungöras i det andra landet i enlighet med vad som sägs i första stycket.

3 § Uppkommer i en svensk konkurs fråga om återvinning till konkursboet av ett skepp, ett skeppsbygge eller ett luftfartyg som är registrerat i ett annat nordiskt land eller av en andel i sådan egendom, tillämpas lagen i det land där egendomen är registrerad. Detsamma gäller i frågan huruvida inskrivning i offentligt register har betydelse för giltigheten gentemot konkursboet av gäldenärens förfogande över egendom av angivet slag.

4 § Om lös egendom som inte omfattas av 3 § är satt till underpant för skuld i enlighet med lagen i ett annat nordiskt land och egendomen vid tiden för konkursbeslutet är kvar i detta land, tillämpas det landets bestämmelser om verkan mot konkursbo av att inskrivning (*tinglysning*) av pantsättningen har skett eller försumrats.

5 § Vilken verkan en konkurs skall ha på den rätt som har vunnits genom utmätning (*utlegg*) i ett annat nordiskt land och på ett där påbörjat utmätningsförfarande bedöms enligt det landets lag.

6 § Om egendom som vid tiden för konkursbeslutet fanns i ett annat nordiskt land är pantsatt eller om den enligt det landets lag får kvarhållas till säkerhet för fordran, skall det landets lag tillämpas i fråga om rätten att ta ut fordringen ur egendomen.

7 § Försäljning av konkursboets egendom i ett annat nordiskt land skall ske enligt det landets lag.

8 § Fråga huruvida särskild förmånsrätt äger rum i egendom som vid tiden för konkursbeslutet fanns i ett annat nordiskt land samt fråga om företrädet mellan flera särskilda förmånsrätter i sådan egendom avgörs enligt det landets lag. Särskild förmånsrätt har företrädare framför allmän förmånsrätt när det gäller angiven egendom.

Beträffande förmånsrätt i fartyg och fartyg under byggnad gäller utan hinder av första stycket 259, 260 och 280 §§ sjölagen (1891:35 s. 1). Detsamma gäller beträffande annan verkan i förhållande till tredje man.

Fråga huruvida förmånsrätt äger rum för skatt eller avgift som pålagts i ett annat nordiskt land bedöms enligt det landets lag. Allmän förmånsrätt som sålunda skall gälla omfattar inte annan egendom än den som vid tiden för konkursbeslutet fanns i det andra landet. Ur denna egendom får inte med den allmänna förmånsrätten tas ut mer än vad som återstår sedan från värdet av egendomen har frånräknats en andel av summan av fordringarna mot konkursboet och konkursfordringar med annan allmän förmånsrätt än den som följer med skatt eller avgift. Den andel som skall frånräknas bestäms så, att den motsvarar förhållandet mellan egendomen i det andra landet och all den egendom som ingår i konkursboet. Skall finsk lag tillämpas enligt första meningen i detta stycke, gäller, utan hinder av första stycket andra meningen, vad som i finsk lag föreskrivs om företrädet mellan allmän förmånsrätt för skatt och särskild förmånsrätt för annan fordran.

9 § Vid tillämpningen av denna lag anses en konkursgäldenärs fordran finnas där fordringshandlingen är, om fordringen grundas på ett löpande skuldebrev eller ett annat fordringsbevis som måste företes vid krav på betalning. Andra fordringar anses som befintliga här i riket.

Registrerat skepp, skeppsbygge eller luftfartyg anses befintligt i det land där det är registrerat, dock inte vid tillämpning av 7 §.

10 § Bestämmelserna i denna lag om skepp och skeppsbygge eller fartyg och fartyg under byggnad gäller även egendom som utan att vara fartyg eller fartyg under byggnad har registrerats i skeppsregister eller i skeppsbyggnadsregister i något av de nordiska länderna. Bestämmelserna i denna lag om luftfartyg gäller även reservdelar som har in-tecknats gemensamt med luftfartyget.

11 § Denna lag tillämpas inte på frågan om ett konkursbos rätt eller plikt att tillträda ett av gäldenären slutet avtal som inte var fullgjort från båda sidor vid tiden för konkursbeslutet.

12 § I fråga om återvinning vid en offentlig ackordsförhandling här i riket som omfattar egendom i ett annat nordiskt land tillämpas svensk lag. Beträffande sådan egendom som avses i 3 § tillämpas dock den paragrafen.

13 § Har i ett beslut om konkurs eller om inledande av offentlig ackordsförhandling utan konkurs angetts att rätten eller konkursdomaren grundat sin behörighet på annan omständighet än att gäldenären har eller vid sin död hade sitt hemvist här i riket, tillämpas inte denna lag.

Bolag, förening eller stiftelse skall anses ha hemvist här i riket, om styrelsen har sitt säte där.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Lagen får sättas i kraft i förhållande till två eller tre av de länder som anges i lagen.

Genom lagen upphävs lagen (1934: 67) med bestämmelser om konkurs, som omfattar egendom i Danmark, Finland, Island eller Norge.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om konkurser och förhandlingar om offentligt ackord utan konkurs som har beslutats före den nya lagens ikraftträdande.

2 Förslag till

Lag om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Om någon försätts i konkurs i Danmark, Finland, Island eller Norge, skall konkursen omfatta även gäldenärens egendom här i riket. I fråga om sådan egendom skall, om inte annat följer av denna lag, lagen i det andra landet (konkurslandet) tillämpas i följande hänseenden: den verkan konkursen medför beträffande gäldenärens rätt att råda över sin egendom, vad som ingår i konkursboet och återvinning till konkursboet, gäldenärens rättigheter och skyldigheter under konkurs, konkursboets förvaltning, borgenärens betalnings- och förmånsrätt, utdelning, ackord samt avslutande av konkurs. I konkursboet skall dock inte ingå egendom här i riket som enligt svensk lag över huvud inte får tas i anspråk av ägarens borgenärer.

Med konkurs jämställs i denna lag sådan offentlig likvidation av bank som enligt lagen i det nordiska land där banken har sitt säte utesluter konkursförfarande.

2 § Begär konkursdomstol eller konkursförvaltning i konkurslandet hos konkursdomare här i riket, inom vars tjänstgöringsområde gäldenären äger tillgångar, att den här befintliga egendomen skall upptecknas, skall konkursdomaren förordna en lämplig person att upprätta bouppteckning över gäldenärens tillgångar och de skulder som särskilt belastar sådana tillgångar.

På begäran av konkursdomstol eller konkursförvaltning i konkurslandet skall konkursdomaren även förordna en lämplig person att ta hand om gäldenärens egendom här i riket till dess den kan övertas av konkursförvaltningen. Det åligger den som har förordnats att även försälja egendom som inte lämpligen kan bevaras.

Konkursdomstol eller konkursförvaltning i konkurslandet kan här i riket påkalla sådan handräckning som avses i 54 § konkurslagen (1921: 225).

3 § Har begäran gjorts hos en konkursdomare om åtgärd enligt 2 §, får konkursdomaren av den som begärt åtgärden kräva förskott för kostnaden med skäligt belopp. Är en handling avfattad på finska eller isländska, skall den vara åtföljd av styrkt översättning till danska, norska eller svenska.

4 § Uppkommer fråga om återvinning till konkursboet av fast egendom här i riket eller huruvida inskrivning i domstolsprotokoll eller fastighetsbok är av betydelse för giltigheten gentemot boet av gäldenärens förfogande över sådan egendom, avgörs frågan enligt svensk lag.

Uppkommer motsvarande fråga beträffande skepp, skeppsbygge eller luftfartyg, som är registrerat här i riket eller i ett annat nordiskt land, eller beträffande andel i sådan egendom, tillämpas lagen i det land där egendomen är registrerad.

5 § Har lös egendom som tillhör gäldenären och som inte omfattas av 4 § blivit såld men förblivit i gäldenärens vård och är egendomen vid tiden för konkursbeslutet kvar här i riket, skall svensk lag tillämpas när det gäller att bedöma om avtalets verkan mot borgenärer är beroende av att det i föreskriven ordning har kungjorts eller införts i offentligt register.

6 § Vilken verkan en konkurs skall ha på den rätt som vunnits genom utmätning här i riket och på ett här påbörjat utmätningsförfarande bedöms enligt svensk lag.

7 § Om egendom som vid tiden för konkursbeslutet fanns här i riket är pantsatt eller om den enligt svensk lag får kvarhållas till säkerhet för fordran, skall svensk lag tillämpas i fråga om rätten att ta ut fordringen ur egendomen.

8 § Försäljning av konkursboets egendom här i riket skall ske enligt svensk lag.

9 § Om det här i riket uppstår fråga huruvida särskild förmånsrätt äger rum i egendom som fanns här vid tiden för konkursbeslutet eller fråga om företrädet mellan flera särskilda förmånsrätter i sådan egendom, avgörs frågan enligt svensk lag. När det gäller angiven egendom har särskild förmånsrätt företräde framför allmän förmånsrätt som skall beaktas enligt 1 §.

Beträffande förmånsrätt i fartyg och fartyg under byggnad gäller utan hinder av första stycket lagvalsreglerna i konkurslandets sjölag vid konkurs i Danmark, Finland eller Norge. Detsamma gäller beträffande annan verkan i förhållande till tredje man.

10 § Vid tillämpningen av denna lag anses en konkursgäldenärs fordran finnas där fordringshandlingen är, om fordringen grundas på ett löpande skuldebrev eller ett annat fordringsbevis som måste företes vid krav på betalning. Andra fordringar anses som befintliga i konkurslandet.

Registrerat skepp, skeppsbygge eller luftfartyg anses befintligt i det land där det är registrerat, dock inte vid tillämpning av 8 §.

11 § Bestämmelserna i denna lag om skepp och skeppsbygge eller fartyg och fartyg under byggnad gäller även egendom som utan att vara fartyg eller fartyg under byggnad har registrerats i skeppsregister eller skeppsbyggnadsregister i något av de nordiska länderna. Bestämmelserna i denna lag om luftfartyg gäller även reservdelar som har intecknats gemensamt med luftfartyget.

12 § Denna lag tillämpas inte på frågan om ett konkursbos rätt eller plikt att tillträda ett av gäldenären slutet avtal som inte var fullgjort från båda sidor vid tiden för konkursbeslutet.

13 § Ett ackord som har blivit fastställt i en konkurs eller efter en offentlig ackordsförhandling utan konkurs i något av de andra nordiska

länderna gäller här i riket. I fråga om återvinning vid en offentlig ackordsförhandling tillämpas lagen i det land där förhandlingen äger rum. Beträffande sådan egendom som avses i 4 § tillämpas dock den paragrafen.

14 § Är en offentlig ackordsförhandling utan konkurs inledd i ett annat nordiskt land, får inte, så länge förhandlingen pågår, konkurs eller offentlig ackordsförhandling äga rum här i riket. I fråga om utmätning och utmätt egendoms försäljning tillämpas svensk lag vad gäller egendom som finns här.

15 § Har i ett annat nordiskt land meddelats beslut om konkurs eller om inledande av offentlig ackordsförhandling utan konkurs och har i beslutet angivits att gäldenären inte har eller vid sin död inte hade sitt hemvist i det landet, tillämpas inte denna lag.

Bolag, förening eller stiftelse skall anses ha hemvist i det land där bolaget, föreningen eller stiftelsen har sitt säte.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Lagen får sättas i kraft i förhållande till två eller tre av de länder som anges i lagen.

Genom lagen upphävs lagen (1934: 68) om verkan av konkurs som inträffat i Danmark, Finland, Island eller Norge.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om konkurser och förhandlingar om offentligt ackord utan konkurs som har beslutats före den nya lagens ikraftträdande.

3 Förslag till

Lag om erkännande och verkställighet av nordiska domar med anledning av konkurs

utfärdad den

Härigenom föreskrivs följande.

Har en domstol i Danmark, Finland, Island eller Norge meddelat dom rörande rättshandlings ogiltighet eller återgång på grund av en konkurs eller en offentlig ackordsförhandling utan konkurs i något av de nordiska länderna, tillämpas i fråga om erkännande och verkställighet av domen föreskrifterna i lagen (1977: 595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område. Om det i en sådan fråga har träffats förlikning inför en förlikningskommission eller en domstol, gäller detsamma förlikningen.

Första stycket tillämpas inte, om det av konkursbeslutet eller beslutet om offentlig ackordsförhandling framgår att gäldenären inte har hemvist i något av länderna.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Lagen får sättas i kraft i förhållande till två eller tre av de länder som anges i lagen.

Genom lagen upphävs lagen (1934: 69) om erkännande och verkställighet av vissa, i anledning av konkurs meddelade utländska domar.

LAGRÅDET

Utdrag
PROTOKOLL
vid sammanträde
1980-09-23

Närvarande: f.d. justitierådet Petrén, regeringsrådet Hilding, justitierådet Vängby.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 11 september 1980 har regeringen på hemställan av statsrådet och chefen för justitiedepartementet Winberg beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land,
2. lag om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land,
3. lag om erkännande och verkställighet av nordiska domar med anledning av konkurs.

Förslagen har inför lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Magnus Åkerdahl.

Förslagen föranleder följande yttrande av *lagrådet*:

Förslaget till lag om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land

3 §

I förevarande paragraf har införts begreppet "skepp som är registrerat", medan motsvarande äldre bestämmelse talade om "registrerat fartyg". Enligt 2 § sjölagen (1891: 35 s. 1) betecknas som skepp fartyg, vars skrov har en största längd av minst tolv meter och en största bredd av minst fyra meter, varjämte föreskrivs att över svenska skepp föres ett skeppsregister. Skeppets registrering medför skilda privaträttsliga verkningar. Förevarande bestämmelse tar – såsom också framhålles av departementschefen – sikte på fartyg registrerade i annat nordiskt land med privaträttsliga verkningar. Regeln skall alltså – om i annat nordiskt land fartyg med mindre dimension än den som enligt svensk sjölag konstituerar begreppet "skepp" registreras med angiven verkan – gälla sålunda registrerat fartyg. Med hänsyn till den betydelse fartygets storlek har för det svenska begreppet "skepp" kan lämpligheten av att i förevarande stadgande införa begreppet "skepp" i stället för "registrerat fartyg" ifrågasättas. Konventionstextens utformning medför dock att uttrycket skepp i enlighet med det remitterade förslaget torde böra upptagas i förevarande stadgande. Vid tillämpningen är emellertid att iakttaga att stadgandet gäller i annat nordiskt land med privaträttslig verkan registrerat fartyg även om det ej är av sådan storlek att det enligt den svenska sjölagen skulle vara att hänföra till kategorien skepp. Vad nu sagts gäller även när begreppet skepp användes i bestämmelserna i 9 § denna lag samt 4 och 10 §§ lagen om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land.

9 §

Enligt andra stycket av förevarande paragraf anses registrerat skepp, skeppsbygge eller luftfartyg befintligt i det land där det är registrerat, dock inte vid tillämpningen av 7 §. Motsvarande bestämmelse i 1934 års lag, 9 § andra stycket, tar sikte endast på fartyg eller luftfartyg "som har hemort här i riket eller i någon av de främmande staterna", dvs. övriga nordiska stater. Den citerade begränsningen saknar motsvarighet i såväl den gällande som den nu överenskomna nya lydelsen av konventionen. Med hänsyn till tillkomsthistorien för 1934 års lag får dock denna antas rätt återge intentionerna bakom konventionen på förevarande punkt och den nya överenskommelsen kan inte antas vara avsedd att medföra någon ändring härvidlag. I den nya lagen torde därför den aktuella bestämmelsen böra omfatta endast i nordiskt land registrerat skepp, skeppsbygge eller luftfartyg. Detta kan komma till uttryck genom att andra stycket av förevarande paragraf inleds med orden "I ett nordiskt land registrerat skepp, skeppsbygge — — —".

Vad som enligt konventionen avses skola gälla i fråga om egendom av angivet slag som är registrerad i icke nordiskt land framstår inte som alldeles klart. I doktrinen (Nial, Internationell förmögenhetsrätt, 2 uppl. 1953, s. 109 f) har uttalats, att regeln i den nordiska konventionen torde böra tillerkännas giltighet i konkursrättsliga kompetensfrågor även utanför denna konventions område. Eftersom regeln i de svenska lagförarbetena motiverats med att ett fartyg, oberoende av mer eller mindre tillfälligt uppehåll inom den ena eller andra statens område eller utanför varje statsterritorium, har en fast anknytning till hemlandet (NJA II 1935 s. 32), talar måhända övervägande skäl för att man vid tillkomsten av konventionen ansett regeln ha generell giltighet. Frågan torde få överlämnas åt rättstillämpningen.

13 §

Enligt art. 13 skall i konkursbeslut beträffande den som saknar hemvist i konkurslandet detta anges i beslutet. Sådant angivande har den verkan att konventionen ej är tillämplig på konkursen. Stadgande om skyldighet att i konkursbeslutet ange att konkursgäldenären saknar hemvist i Sverige finns ej. Däremot skall enligt 9 § konkursförordningen (1979: 801) i konkursbeslutet anges om beslutfattarens behörighet grundats på annan omständighet än att gäldenären har hemvist i Sverige. Den nu föreslagna lagbestämmelsen ansluter till föreskriften i konkursförordningen. Innebörden i förslaget måste anses vara att, så snart i konkursbeslutet angivits att beslutfattaren grundat sin behörighet på annan omständighet än att gäldenären har hemvist i Sverige, denne skall anses sakna sådant hemvist. Att beakta är emellertid att en gäldenär kan, ehuru han i själva verket har hemvist här i riket, försättas i konkurs i Sverige på annan grund än hemvistet. Enligt det nu föreliggande förslaget blir verkan att förevarande lag ej blir tillämp-

lig beträffande sistnämnda fall, ehuru det rätteligen borde komma in under lagen. Ett fullständigt tillgodoscande av föreskriften i konventionen kräver därför att lagregeln ges det innehållet att om i ett konkursbeslut angetts att beslutet fattats ehuru gäldenären saknade hemvist i Sverige lagen ej blir tillämplig. En sådan regel förutsätter att i ärenden om försättande i konkurs, i vilka beslutfattarens behörighet grundas på annan omständighet än gäldenärens hemvist, särskilt måste prövas huruvida gäldenären trots allt har hemvist i Sverige. En sådan utredning kan vara omständlig och tidsödande och hindra ett sådant snabbt avgörande som är önskvärt i frågor om försättande i konkurs. Med hänsyn till det anförda synes den lydelse som i remissen föreslagits i förevarande stadgande kunna godtagas. Verkan blir att i de enstaka fall det här är fråga om egendom i annat nordiskt land som rätteligen skulle omfattas av svensk konkurs lämnas utanför denna och att i stället konkursförfarande kan genomföras i det land där egendomen finns. Med hänsyn till denna verkan kan den avvikelse från konventionen som lagregeln innebär icke anses stridande mot övriga konventionsmedlemmars berättigade krav.

Övergångsbestämmelserna

Om den nya lagen kommer att sättas i kraft i förhållande till endast två eller tre av de andra nordiska länderna, skall uppenbarligen 1934 års lag fortfarande gälla i förhållande till de övriga. Detta torde böra komma till klart uttryck i övergångsbestämmelserna. Lagrådet förordar därför att till andra stycket av övergångsbestämmelserna fogas en ny mening med följande lydelse: "Sätts lagen i kraft i förhållande till endast två eller tre av de länder som anges i lagen, gäller dock den äldre lagen fortfarande i förhållande till ett vart av de övriga länderna intill dess den nya lagen satts i kraft även i förhållande till det landet."

Förslaget till lag om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land

1 §

Enligt art. 1 första stycket i konventionen skall, om någon blir försatt i konkurs i fördragsslutande stat, konkursen omfatta också gäldenärens egendom i annan fördragsslutande stat. Enligt art. 13 får konkurs i annan stat än den där gäldenären har hemvist fortgå utan hinder av att konkurs senare inträffar i annan fördragsslutande stat. En konkurs i hemviststaten hindrar alltså uppkomsten av en särkonkurs. Däremot medger konventionen att en redan påbörjad särkonkurs fortsätter. Mot bakgrund härav och då från svensk sida avsikten var att en tidigare påbörjad särkonkurs skulle få fortsätta ifrågasatte lagrådet vid granskningen av förslaget till 1934 års lag att i lagförslaget skulle antingen upptas en bestämmelse om att tidigare särkonkurs skulle fortgå eller att undantag skulle göras från den i

1 § första stycket upptagna regeln för det fall att gäldenärens egendom redan är avträdd till konkurs här i riket. Med anledning av lagrådets erinran infördes ett förbehåll i 14 § av lagen, vilket emellertid synes ha fått ett missvisande innehåll. I specialmotiveringen till förevarande lagförslag sägs att det utan någon särskild bestämmelse får anses klart att en i Sverige inledd särkonkurs skall fortgå utan hinder av att gäldenären sedermera går i konkurs i ett annat nordiskt land där han har sitt hemvist. Enligt lagrådets mening är det dock i tydlighetens intresse önskvärt att en sådan bestämmelse införs i lagen. Den kan tas in antingen i förevarande paragraf eller i 15 §, där den i så fall borde förenas med en motsvarande bestämmelse om offentlig ackordsförhandling utan konkurs. Den senare frågan kan dock också särregleras i 14 § och enligt lagrådets mening är vissa fördelar förenade med detta. Lagrådet förordar därför att en bestämmelse i frågan såvitt avser konkurs tas in i 1 §, förslagsvis som en andra mening av följande lydelse: "Utan hinder av beslut om konkurs i annat nordiskt land fortgår dock konkurs, som dessförinnan beslutats här i riket."

10 §

Under hänvisning till vad lagrådet anfört beträffande 9 § i förslaget till lag om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land förordas att andra stycket av förevarande paragraf inleds med orden "I ett nordiskt land registrerat skepp, skeppsbygge — — —".

14 §

Vad som enligt art. 13 i konventionen gäller om förhållande mellan särkonkurs i ett nordiskt land och konkurs i annat nordiskt land där gäldenären har hemvist — se härom lagrådets yttrande under 1 § förevarande lag — har enligt art. 15 sista stycket motsvarande tillämpning beträffande offentlig ackordsförhandling utan konkurs. På liknande sätt som under 1 § anförts beträffande konkurs förordar lagrådet att det klargörs att beslut om inledande av offentlig ackordsförhandling utan konkurs, som meddelats i annat nordiskt land, inte hindrar att en tidigare inledd konkurs eller offentlig ackordsförhandling utan konkurs fortgår här i riket. Detta kan ske genom att första meningen av förevarande paragraf ges följande lydelse: "Är en offentlig ackordsförhandling utan konkurs inledd i ett annat nordiskt land, får inte, så länge förhandlingen pågår, beslut om konkurs eller om inledande av offentlig ackordsförhandling meddelas här i riket."

Det kan tilläggas att med den nu föreslagna lydelsen ingen reglering ges av frågan om förhållandet mellan en konkurs, som inträffat i annat nordiskt land där gäldenären har hemvist, och en offentlig ackordsförhandling utan konkurs som dessförinnan inletts här i riket. Det är osäkert om art. 15 jämförd med art. 13 tar sikte på denna situation och den torde i vart fall vara så opraktisk att den kan lämnas därhän i den svenska lagen.

Övergångsbestämmelserna

I andra stycket av förevarande övergångsbestämmelser torde böra göras ett tillägg av samma innehåll som det lagrådet förordat beträffande övergångsbestämmelserna till lagen om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land.

Förslaget till lag om erkännande och verkställighet av nordiska domar med anledning av konkurs

Bestämmelser i det ämne som förevarande lag reglerar finns även i 7 § första stycket 6 lagen (1977:595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område. Innehållsmässigt föreligger inte full överensstämmelse mellan förevarande lagförslag och nyssnämnda bestämmelse. Det är självfallet önskvärt att sådan överensstämmelse åvågas bringas.

I och för sig är emellertid önskvärt om den föreliggande frågan kan regleras genom bestämmelser i endast en lag. Detta synes kunna åstadkommas om 1977 års lag ändras så att nyss nämnda stadgande i lagen ges följande lydelse:

”Lagen tillämpas icke beträffande

-
6. dom eller förlikning angående
- a. gäldenärs försättande i konkurs,
 - b. inledande av förhandling om offentligt ackord utan konkurs,
 - c. andra på konkursdomares eller konkursdomstols prövning beroende frågor eller
 - d. rättshandlings eller annan åtgärds ogiltighet eller återgång på grund av konkurs eller förhandling om offentligt ackord utan konkurs i något av de nordiska länderna, om av konkursbeslutet eller beslutet om offentlig ackordsförhandling framgår att gäldenären inte hade hemvist i något av de nordiska länderna.”

Vid denna lösning skall självfallet 1934 års lag upphävas. Vidare måste ikraftträdandebestämmelser av motsvarande innehåll, som enligt vad lagrådet förordat skall fogas till lagen om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land, knytas till ändringen i 1977 års lag och upphävandet av 1934 års lag.

Vid ett bibehållande av två lagar kan överensstämmelse dem emellan åstadkommas enklast genom att i 7 § första stycket 6 i 1977 års lag införs en hänvisning till den nu föreslagna lagen. I 7 § första stycket av 1977 års lag får då föreskrivas, att lagen inte tillämpas beträffande bl. a. ”6. dom eller förlikning angående gäldenärs försättande i konkurs, inledande av förhandling om offentligt ackord utan konkurs, andra på konkursdomares eller konkursdomstols prövning beroende frågor eller rättshandlings- eller

annan åtgärds ogiltighet eller återgång på grund av konkurs eller förhandling om offentligt ackord utan konkurs, om ej annat följer av lagen (1980:000) om erkännande och verkställighet av nordiska domar med anledning av konkurs." Även till en sådan lag bör fogas ikraftträdandebestämmelser av förut angivet slag, varjämte i det föreliggande lagförslagets ikraftträdandebestämmelser bör göras ett tillägg av samma innehåll som det lagrådet förordnat beträffande övergångsbestämmelserna till lagen om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1980-10-23

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Bohman, Friggebo, Mogård, Dahlgren, Åsling, Söder, Krönmark, Burenstam Linder, Johansson, Wirtén, Holm, Andersson, Boo, Winberg, Adelson, Danell, Petri.

Föredragande: statsrådet Winberg

Proposition om internordiska konkurser.

1 Anmälan av lagrådsyttrande

Föredraganden anmäler lagrådets yttrande¹ över förslag till

1. lag om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land,
2. lag om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land,
3. lag om erkännande och verkställighet av nordiska domar med anledning av konkurs.

Föredraganden redogör för lagrådets yttrande och anför.

Lagrådet har beträffande lagförslagen under 1 och 2 föreslagit ändringar av några paragrafer samt ett tillägg till ikraftträdandebestämmelserna. Dessa förslag bör enligt min mening godtas. Jag förordar dock en något annan lydelse av tillägget till ikraftträdandebestämmelserna. De uttalanden som lagrådet har gjort i anslutning till 3 och 13 §§ i förslaget till lag om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land kan jag ansluta mig till. Vidare bör vissa redaktionella jämkningar göras i lagförslagen.

Jag biträder också förslaget att frågan om erkännande och verkställighet av nordiska domar och förlikningar i fråga om rättshandlingars ogiltighet och återgång på grund av konkurs eller offentligt ackord behandlas uteslutande i lagen (1977:595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område. Lagrådets förslag till ändrad lydelse av 7 § första stycket 6 i denna lag bör godtas. Med den nu förordade regleringen bör 1934 års lag om erkännande och verkställighet av vissa, i anledning av konkurs meddelade utländska domar upphävas utan att ersättas av någon ny lag i samma ämne.

¹ Beslut om lagrådsremiss fattat vid regeringssammanträde den 11 september 1980.

2 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

dels att godkänna överenskommelsen mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om ändring av den nordiska konventionen den 7 november 1933 om konkurs,

dels att med vidtagna ändringar anta de av lagrådet granskade förslagen till

1. lag om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land,
2. lag om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land,

dels att anta förslag till

3. lag om ändring i lagen (1977: 595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område,
4. lag om upphävande av lagen (1934: 69) om erkännande och verkställighet av vissa, i anledning av konkurs meddelade utländska domar.

3 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

Innehåll

Proposition	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Lagförslag	2
1 Lag om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land	2
2 Lag om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land	4
3 Lag om ändring i lagen (1977:595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område	7
4 Lag om upphävande av lagen (1934:69) om erkännande och verkställighet av vissa, i anledning av konkurs meddelade utländska domar	8
Utdrag av regeringsprotokollet den 11 september 1980	9
1 Inledning	9
2 Gällande ordning	10
3 Reformbehov m. m.	12
3.1 1967 års internationella sjöpanträtts- och skeppsbyggnadskonventioner	12
3.2 Lagberedningens betänkanden	14
4 Överenskommelsen om ändring i 1933 års nordiska konkurskonvention	14
4.1 Sjö- och luftträttsliga frågor	14
4.2 Förmånsrätt för skatt m. m.	16
4.3 Konkurskonventionens tillämplighet	18
4.4 Återvinning vid ackord m. m.	19
4.5 Övrigt	19
5 Föredraganden	19
5.1 Allmänna synpunkter	19
5.2 Ikraftträdande	21
5.3 Upprättade lagförslag	21
6 Specialmotivering	22
6.1 Förslaget till lag om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land	22
6.2 Förslaget till lag om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land	25
6.3 Förslaget till lag om erkännande och verkställighet av nordiska domar med anledning av konkurs	28
7 Hemställan	29
8 Beslut	29

Bilagor

Bilaga 1 Överenskommelse mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om ändring av den nordiska konventionen den 7 november 1933 om konkurs	30
Bilaga 2 Konvention mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge angående konkurs (nordiska konkurskonventionen)	33
Bilaga 3 De remitterade förslagen	37
Utdrag av lagrådets protokoll den 23 september 1980	42
Utdrag av protokoll vid regeringssammanträde den 23 oktober 1980	48
1 Anmälan av lagrådsyttrande	48
2 Hemställan	49
3 Beslut	49